

XIV. ÉVF. * 75. SZAM
Cluj—Kolozsvar, 1931
április 1 Szerda
5691 Niszan 14

Uj Kelet a legjelentősebb erdélyi és hánsági sajtóság politikai napilapja
Egyesületi utánnomása csak a közlés megjelölésével engedélyezhető
Hírdetéseket nem küldünk vissza megörökösükre nem vállalkozunk

Taxa postala
platite in numerar
No. 224.716-929

Ara 5 lej

13746.
Bekerkeztetés és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
acca) 10 szám. Telefon 9-72

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Félévre 800 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Max. óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

UJ KELET

A feledékenység
sok bajnak volt
már okozója.

Az Ön feledékenysége is
súlyos kárt okoz nekünk.

Ujítsa meg haladék-
talanul előfizetését.

ha nem akarja, hogy
az Uj Kelet károsodjék

Miért kellett lenyelni a békát?

Megy két legény az országuton. Azt
mondja az egyik:

— Adok egy forintot, ha megeszed
enek a békának a felét.

A másik már adja is a forintot és a
bátor vándorlegény le is nyeli a fele
békát. Ahogy tovább mennek, a másik
legény egyre jobban sajnálja kárba
ment forintját. Törli a felét, hogyan
szerezhetné vissza. Végre homlokára
sap:

— Tudod mit? — mondja —, egy fo-
ntért én is megeszek egy fél békát.

Azzal le is nyeli az egykori béka má-
sik felét és nagy megnyugvással zsebre
vágja érte a forintot. A saját forintját
mit csak az előbb fizetett ki a béka
első feléért. Most már egykedvűen vándorolnak tovább mind a ketten, mely
szándékba merülve, mert valami
nem klappol. Végre meg is szólal az
egyik:

— Nekem is, neked is megmaradt a
pénzed, most már csak azt szeretném
tudni, hogy miért kellett a békát le-
nyeljük?

Eppen ezt szeretnénk mi is tudni,
hogy miért kell az országnak állandóan
a békát lenyelni? Például emlékszünk
még arra, amikor a rokkantoknak 75
százalékos kedvezményük volt a CFR-
en és nem volt velük nagyobb baj. Jött
a kormány és egy szép napon takaré-
kossági szempontból visszavonta a rok-
kantak jegykedvezményét. A rokkantak
természetesen tiltakoztak, a kormány
előbb belelővetett a rokkantakba, azu-
tán visszaadta nekik a kedvezményt.
Ilyesmí történt a CFR-munkásokkal is.
Előbb áldozati adót akartak levonni a
munkabérukból, azután sortűzet adtak
rájuk, majd amikor a sortűz két ál-
dozatát el is temették, kijelentette a
kormány, hogy az áldozati adó nem
vonatkozik a vasuti munkásokra.

Volt idő, amikor a szeszadó 25 lej
volt literenként. Ezekben az esztendő-
ben minden erőlködés nélkül egészen
enyhén és szeliden évente kétféle
lejt csobogott be az államkasszába. Szép
pénz volt, a 18-ad része az egész költ-
ségvetésnek. Minthogy semmi baj sem
volt az szeszadóval, a pénzügyminisz-
terek sehogyan sem voltak megelégedve
a dologgal. Az egyik keveselte a pénzt,
a másik féltette a bortermeleket, a har-
madik nem lehet tudni mire gondolt,
de valamennyi pénzügyminiszter meg-
egyezett abban, hogy sürgősen fel kell
emelni a szesz adóját. Minden pénz-
ügyminiszter a duplájára srófolta fel
a szeszadót. Egész addig, amíg 25 lej
110 lej lett literenként. Hiába fi-

Ma, vagy szombaton délután bezárulnak a kamara és a szenátus kapui

Egy lupista képviselő bizalmatlan- sági indítványt nyújtott be a kor- mány ellen

A tegnap délutáni ülésen megszavazták a lakbérleti tör-
vényt. A minisztertanács elfogadta Teianu pénzügyi állam-
titkár lemondását, aki azért távozik helyéről, hogy meg-
könnyítse a parlamenti ankét lefolytatását a feketeszesz-
panamák ügyében

Mironescu és Duca hosszasan tárgyaltak a kamarában a politikai helyzetről

Bucuresti-Bukarest, március 30. A
kamara ma délelőtti ülésén Landau az
egyesen adókról szóló törvény módosítá-
sát kéri.

Ignat, Negru és D. R. Ioanitescu esat-
lakoznak Lupunak a tegnapi ülésen a
telefonarifik felemelése ügyében el-
mondott interpellációjához, kifogást
emelnek az amugyis igen drága díjszabás
további emelése ellen és támadják Ra-
ducanu minisztert.

Raducanu nyomban válaszol, véde-
lembe veszi a tervezett díjszabást és ki-
jelenti, hogy nem helyesen interpretál-
ták sem az I. T. T. szerződést, sem a
vonatkozó rendeletet. Ő mindig az állam
érdekét képviseli és most is csak ezt
tartotta szem előtt.

Leon Lupista 15 képviselő aláírásával
bizalmatlansági indítványt nyújt be.

Nem tárgyalják a bizalmatlan-
sági indítványt

A délutáni ülésen az elnöklő Tonescu
megkérdi a Házat, hogy kívánja-e tár-
gyalni azt a bizalmatlansági indítványt,
amelyet Leon képviselő nyújtott be a
kormány ellen. A többség nem tartja
sürgősnek a vitát és így a bizalmatlan-
sági indítványt bizottság elé utalják.

Napirenden több apró, jelentéktelen
törvényjavaslat megszavazása szerepel,
majd megszavazták a lakbérleti tör-
vényt is.

A szenátus ma délelőtti ülésén a föld-
hitelintézet javaslatot tárgyaltak. Dr.
Gyárfás Elemér, magyarpárti szenátor
kisebbségi szempontból bírálta a javas-
latot. Kifogást főként abban foglalta
össze, hogy félt, hogy úgy, mint az ipari
hitelintézetnél is, a földhitelintézet is
kisebbségellenes magtartást fog tanusi-
tani, pedig az ország érdeke föltétlenül
megkívánna, hogy a hitelkeresőket ne
ebből a szempontból bírálják meg és
szelekciónálják.

Madgearu válaszolt Manoilescu tá-
vollétében dr. Gyárfás beszédére s a mi-

niszter felszólalása után a szenátus a
földhitelintézetéről szóló javaslatot meg-
szavazza.

A főiskolai törvény vitája

A délutáni ülésen napirend előtt Ma-
noliu többségi szenátor súlyos vádakot
emel a romani püspök ellen.

Pimen moldvai metropolita védelmébe
veszi a püspököt és kijelenti, hogy
Manoliu vádjai nem felelnek meg a való-
diságnak.

Costachescu közoktatásügyi miniszter
a kormány nevében megígéri, hogy viz-
gálatot indít a vádak ügyében.

Tudnunk a napirendre, amelyen a fel-
sőbb oktatás reformjáról szóló törvény-
javaslat szerepel. Balcescu bukaresti
egyetemi tanár, többségi szenátor a ja-
vaslat mellett, Lepadatu kultuszminisz-
ter pedig a javaslat ellen szólal fel.

Ma véget ér az ülésszak

Ma délelőtti minisztertanács volt, ame-
lyen Potarca földmivvelésügyi alminisz-
ter beszámolt a kölcsönszerződés aláírá-

A minisztertanács elfogadta Teianu államtitkár lemondását

Bucuresi-Bukarest, március 30. (Az
Uj Kelet tudósítójától.) A ma délelőtti
minisztertanács elfogadta Teianu pénz-
ügyi államtitkár lemondását. A lemon-
dás okait még mindig teljes homány
fedi. Egyes verziók szerint a lemondás
azért történt, mert a pénzügyi államti-
kár ezzel is meg akarja könnyíteni a
feketeszesz-ügyben megindított parla-
menti ankét lefolytatását.

Pop Cicio ma audiencián volt a király-
nál, akinek bemutatja és átadta a mult
év pünkösdi vasárnapján tett esküjéről
szóló díszes okmányt.

sának körülményeiről, valamint a köl-
csön kibocsajtásának módjairól. Ezután
a minisztertanács arról tárgyalt, mely
törvényjavaslatok kerüljenek még ebben
az ülésszakban tárgyalásra. Ugy ha-
tározta, hogy a szenátus által már le-
tárgyalt és megszavazott agrártörvénye-
ket fogják még a kamarával is megsza-
vaztatni.

Mironescu miniszterelnök felolvasta
az ülést berekesztő kézirat szövegét,
amelyet a minisztertanács jóváhagyott.
A minisztertanács után a miniszterelnök
audienciára ment az uralkodóhoz, aki-
nek részletesen beszámolt a parlament
működéséről. A parlamenti ülésszak a
mai üléssel végetért.

Két politikai párbaj

Oroveanu liberális és Cezar Spineanu
kormánypárti képviselők között egy pa-
lamenti összeszólalkozás miatt lovagias
affér keletkezett, amely valószínűleg
párbajjal fog elintéztést nyerni. Ugyan-
csak segédek tárgyalnak Istrate Mi-
cescu és Stancescu szenátorok afférjá-
ban is.

A tartományi igazgatók értekezletre
ülnek össze az állambiztonsági hivatal
vezetőségénél, Cadere államtitkár el-
nökletével. Az értekezleten megbeszél-
ték az országban megnyilvánuló szélsőséges
áramlatok és mozgalmak elleni védeke-
zés módjait.

Mironescu és Duca a kamarában ma
délelőtti hosszabb megbeszélést folytat-
tak. A miniszterelnök informálta Ducát
a költségvetésről és mindazokról a kér-
désekről, amelyekről az egyik legna-
gyobb ellenzéki párt vezérért tájékoz-
tatni szükségesnek tartotta.

gyelmeztették a kormányt a szakembe-
rek és laikusok is, sőt maguk a több-
ségi honatya is, hogy a szeszadó kimé-
letlen emelése bajba fogja hozni az
állampénztárt és az ország közéletét is,
egy egyszerű kézlégyintés volt a válasz
a szeszadó pedig megmaradt literen-
ként 110 lej.

Most pedig csináljunk hamarjában egy
kis mérleget. A mult évben nem két-
milliárd lej, hanem csak 150 millió
folyt be szeszadó képpen az államkinc-
sárba. Két rendkívül előkelő és disz-
tingvált vezérinspektor szállodai apart-
manját felcserélte a kolozsvári ügyész-
ségi fogház cellájával és a kolozsvári
vizsgálóbíró még néhány ilyen előkelő
ur számára tartogat hasonló kellemes
meglepetést. A pénzügyminisztérium-
ban pedig pillanatnyilag nincs minisz-
ter, mert Popovici szabadságra utazik,
Teianu államtitkár pedig lemondott,
mert amint ő mondja, így akart ren-
det teremteni a feketeszesz dzsungel-

ben. Igen a feketeszesz-dzsungelben,
ami miatt üldögelnek most az inspektor
urak, ami miatt parlamenti vizsgáló-
bizottságot készülnék kiküldeni és mely-
nek egyes fejezetei felülmulják a leg-
fantasztikusabb csikagói történeteket is.
Csakhogy a feketeszesznek ezt a kon-
junkturáját, amelynek a nyakára most
hurkot készít a kormány, éppen a pénz
ügyminisztérium termelte ki. A 110 le-
jes szeszadóval.

Hónapok óta még az iskolás gyerek
is tudja, hogy a felemelt szeszadónak ez
lesz a következménye, feketeszesz, a
legális szesztermelés csöknye, korrupció,
zsarolás és börtön. El lehet-e képzelni,
hogy pont a pénzügyminiszter nem
látta ezt előre? Ha pedig előre látta,
akkor vajon mi lehetett a célja? Az-e,
hogy kétféle milliárd lejről 150 millióra
csökkentse a szeszadóbevételt? Vagy
az, hogy az országra rászabadítsa az
Al Caponek egész légióját? Vagy az,
hogy a börtönben lássa a pénzügyi-

nisztérium legfőbb korifeusait, a szesz-
inspektorokat? Aligha akart ilyesmit
a pénzügyminiszter. Valószínűleg ren-
des szokás szerint csak a békát akarta
lenyelni és azt akarta, hogy az ország
is lenyelje a békát. Hogy tényleg nem
akart egyebet, annak a legfőbb bizonyi-
téka az, hogy ma váratlanul elhatá-
rozta a pénzügyminiszter, hogy 110 lej-
ről 43 lejre szállítja le a szeszadót.
Most, amikor már az inspektorok a bőr-
tönben ülnek, amikor három év óta
több mint 8 milliárd lej ment kárba,
amikor egyébről sem beszélnek az em-
berek, mint a feketeszesz-panamáról
és a feketeszesz nagyobb rombolást vitt
véghez, mint egy kisebbfajta háboru-
Milyen jó lett volna mindezt megtaka-
ritani. A pénzügyminiszter most tabula
razat csinált. Azt mondja, kezdjük elől
ról. Rendben van, kezdjük előlről 43
lejes szeszadóval.

De miért kellett akkor lenyelni a
békát? (7.)

Senkit sem lehet rövid uton kilakoltatni lakbér-nemfizetés címén

Bucuresti-Bukarest, március 31. Az új lakbértörvény-javaslat, amelyet tegnap szavazott meg a kamara, többek között a 27. szakaszában azt az intézkedést tartalmazza, hogy a házbérenemfizetés címén nem lehet senkit rövid uton kilakoltatni, hanem a bíróság 4 hónapi haladékot adhat indokolt esetben és csak azután eszközölhető bírói ítélettel a kilakoltatás.

Kétféle szempontból mérlegelhetjük ezt a zintézkedést: a gazdasági krízisben vergődő lakók számára mindenestre pillanatnyi enyhítést jelent, de lényegében ez sem nagy, mert négyhónapi adótartozás fejében a végén amugy is lefoglalják a butort és egyéb ingóságokat, ez a könnyítés tehát csak látszólagos. Igen súlyos ez a négyhónapos haladék a kis háztulajdonosokra akik voltaképpen maguk is szegény emberek és egzisztenciális viszonylatokban támadja meg őket a lakbértörvény önkéntes moratóriuma. Mindenképpen az ilyen hangulatoktól részletmegoldások amelyek igazságtalanul és egyoldalulag sújtanak egyetlen társadalmi réteget, súlyos kifogás alá esnek.

Öten versenyeznek a lainzi gyilkosság áldozatának hagyatékáért

BAUER GUSZTÁV FELMENTÉSE JOGERŐS

Bécs, március 31. Míg a lainzi állatkert titokzatos tragédiájának bűnügyi folytatása az elmúlt napokban Bauer Gusztáv felmentésével véget ért, javában tart a harc a gyilkosság áldozatának ingóságai körül.

A hagyatékért Fellner Katalin számos hozzátartozója verseng, olyanok, akik évek hosszú sora óta ugyszólván alig tudták, hogy a szerencsétlen nő hol tartózkodik és mit csinál. Fellner Andráson, Fellner Katalin elvált férjén, valamint Schaffner József fivérének kívül három magyarországi féltestvére jelentette be igényét Fellner Katalin hagyatékára. Most a bécsi polgári bíróság előtt folyik le az ugynevezett kiszól gáltatási eljárás. A tulajdonképpeni örökösödési eljárásnak, miután Fellner Katalin magyar állampolgár volt, Magyarországon kellene lefolytania. Azonban a bécsi bíróság is letárgyalhatna a különös ügyet, ha az összes igénylők ilyen javaslattal állnának elő. A bécsi kiszól gáltatási eljárás gondnoka dr. Fliegel, aki, mint ismeretes, a Bauer-perben mint Fellner András jogi képviselője és magánvádoló szerepelt. Ugyalátszik az ő intervenciójára elrendelték, hogy a törvényszék épületében Bauer Gusztáv által elhelyezett értékeket Fellner Katalin örökösének javára foglalják le. Most nagy érdeklődéssel tekintenek ezen tragikuságában groteszk örökösödési eljárás további lefolyása elé. — Bauer Gusztáv felmentése után az ügyész, mint ismeretes, gondolkodási időt kért arra vonatkozólag, hogy fellebbezést jelent-e be az ítélet ellen, vagy sem. Az ügyész háromnapos haladékot kért és miután ez alatt az idő alatt semmiféle panasszal nem élt, Bauer Gusztáv felmentése a mai nappal jogerőssé vált.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ ÚJ KELENTBEN

Varsói diákok vasdorongokkal szétverték a tanáruk fejét, mert a husvéti bizonyítvány-osztás alkalmával több diákot elbuktatott

Varsó, március 31. A tanárok és diákok közötti örök harcban tragédia történt tegnap Varsóban. A lengyel főváros egyik főgimnáziumának növendékei nagyon haragudtak Chorko nevű tanárakra, mert ez szigorú volt és a husvéti bizonyítványok alkalmával is sok diákot megbuktatott. A diákok valóságos összeesküvést szöttek a tanáruk ellen. Meglestek egy elhagyott utcában és rátámadtak. A diákok kezében vasdorong volt, amellyel előre megfontolt szándékkal fölfegyverkezve vártak a tanárra. Amikor a tanár a kis utcá-

ba ért, kapuk alól előbujtak és körülfozták. Rövid szóváltás után ütlegelni kezdtek. A vasdorongok a végén is gyilkos fegyverek lettek a diákok kezében. A tanár-ülésnek egyre jobban nekitűzöttek, a vasdorongokkal ott ütötték, ahol találtak és végül is a fejét csaknem tökéletesen szétrozsolták. A tanár holtan terült el a támadás színhelyén. A rendőrségi nyomozás hamarosan megállapította a diákok bűnösségét és öt nyolcadikos gimnazistát gyilkosság címén letartóztattak.

Április elsején zsidó irodalmi konferenciát tartanak Amerikában

Newyork, március 31. A Newyorkban működő „J. L. Perez” nevű zsidó írói klub április 3-tól 5-ig országos konferenciát hívott össze, amely foglalkozni fog a jiddis nyelvnek és kultúrának Amerikában való félszázados térhódításával. Ugyanez a konferencia fog foglalkozni a zsidó tömeg-bevándorlás ötvenéves évfordulójával is. A tanácsokzások kiterjednek a jiddis sajtó, a jiddis irodalom és a jiddis színházra. A konferencia idején jiddis könyvek és zsidó amerikai művészek

kiállítását is megrendezik.

A konferenciát dr. Chaim Schitlovsky, a jiddis kulturális mozgalom vezetője fogja nagyszabású előadással bevezetni. A jiddis sajtóról Coralnik és B. Vladek írók fognak referálni. Dr. Muedoni, Amerika vezető jiddis színikritikusa a jiddis drámáról fog beszélni. Előadást tart továbbá David Pinski jiddis drámaíró is. L. Lerner, Amerika jiddis iskoláiról fog beszélni. Körülbelül kétszáz delegátus részvételére számítanak.

Letartóztatták a pénzhamisító társaságot, mely hamis huszlejesekkel árasztotta el Kolozsvárt és Tordát

Cluj-Kolozsvár, március 31. (Az Új Kelet tudósítójától.) A kolozsvári rendőrkveszturához a tordai rendőrség két embere, Cotisel és Costen komiszarok ma egy pénzhamisító társaságot szállított át a nyomozás kiegészítése céljából. Annak idején beszámolt arról az Új Kelet, hogy ismeretlen tettesek hamis huszlejeseket terjesztenek a városban. A primitív hamisítványokat hamar felismerték az emberek és a rendőrség is megkezdte a nyomozást az ismeretlen tettesek kézrekerítésére. A nyomozás eredménytelenné vált, annál is inkább, mert időközben a huszlejesek kikerültek a forgalomból.

Néhány héttel ezelőtt a tordai rendőrség konstátálta, hogy kitűnően sikerült hamisítványokat terjesztenek a városban. A tordai rendőrség a nyomozás során ártit Kolozsvárra is, ahol konstátálták, hogy itt is sürin található a hamisítványok, amelyek csak abban különböznek az eredetitől, hogy valamivel nehezebb fémből készültek. A kolozsvári nyomozás eredményeként megállapítást nyert, hogy Tordán és Kolozsváron többszáz hamis huszlejes ércpénzt helyeztek el a hamisítók.

A tordai rendőrség ekkor széleskörű nyomozást vezetett be, amelynek során Kolozsborsza község felé irányult a hatóságok figyelme. Egy feljelentés végül rávezette a rendőrséget arra, hogy Kolozsborsán egy Mencil Ferenc nevű kereskedő rendezett be Ármin nevű lakatossegéd öccsével pénzhamisító műhelyt amelyben százával készítették a huszlejeseket. A pénzhamisítók a huszlejeseket aztán rendkívül ügyesen hozták forgalomba. Egy-két lejes vásárlások-

Egy kolozsborsai kereskedő és lakatos öccse a hamisítások teitesei

kal apróra váltották fel a huszasokat, a kapott aprópénz így jó pénz volt, amelyet már használni lehetett. Kolozsváron 5-600 huszlejest, Tordán 3-400 darabot helyeztek el ily módon. A pénzhamisítók így mintegy 20 ezer lejjel károsították meg az államot.

Letartóztatásuk után a tetteseket Kolozsvárra szállították be, ahol arronatközöleg adtak adatokat a rendőrségnek, hogy hol helyezték el a huszlejeseket. Ezután a pénzhamisító társaságot átkísérték a tordai ügyészhez.

INGYENTŰZIFAT

még nem kaphat, ellenben 65 lejért házhoz szállít Önnek egy mázsa aprított tiszta bükkhasáb tűzifát a

FISCHER-FATELEP

TELEFON 1300

Strada Enescu 15 (Gyufagyár u.)

A próféta gyermek

Edmond Fleg megrázó zsidó regénye
Ára 100 lej és portó
KAPHATÓ AZ ÚJ KELENT
KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Mükedvelők színháza, ahol a közönség ítélkezik a szereplők felett

Párizs legújabb színházi exotikumai

Párizs, március 31. Párizs állandóan újabb szenzációkra éhes és az élelmes színházi emberek ki is szolgálják a közönség érdeklődését. A sok megszokott színházi produkció között most méltán kelt feltűnést egy exotikus új színház, amely maga furesaságával és kegyetlenségével érthető módon vonzza a közönséget. Hogy ne, amikor előadás alatt azonnal kritizálni is lehet a szereplőket, még hozzá a legérellyesebb és legszokatlanabb módon...

A Boulevard Rochechouart, a Montmartren nyílt az új színház: a Fourmi kabaré, amely az új szenzációval szolgál. Az ötlet nem új, a színház ügyes igazgatója csupán egy Newyorkban már régebben meghonosodott szokást vett át. Gabriello igazgató színházában mükedvelőket léptet fel, bárkit, aki jelentkezik, már pedig mindig akadnak jelentkezők, akik színpadi babérokra vágyakoznak. Ezen kívül pedig még keresni is lehet a mükedvelők színpadán, miután a szereplők a sikerhez képest honoráriumot is kapnak.

Egyfelvonásos darabokat játszanak ebben a furesa színházban, ahol a közönség mohón les áldozataira. Egy darabig türemesen hallgatják a szereplőket, de aztán ha valamelyik mükedvelő produkciója nem tetszik, valahonnan felhangzik az első püsszegés, amelyet csakhamar kiáltások váltanak fel. A szegény mükedvelő primadonna előbb igyekszik nem észrevenni a nemtetszés kifejezést, de még rosszabbul játszik tovább, mert hiszen most már zavarja szegényt a füttyülés és a püsszegés. A közönség pedig ha már rákezdte egyszer, nehezen mond le a szegény szereplő kivégzéséről.

— Ki vele! Nem való a színpadra! — kiáltják minden oldalról, ez azonban még a legenyhébb ítélet.

Egyesek nem ilyen udvariasak és egy egy boldogtalan hölgy felé ilyen kegyetlen kiáltások is hangzanak:

— Mars a konyhába! Vissza a főzőkanálhoz!

Amikor aztán már a bukás kétségtelen akkor a színpadok mögöl benyul a bukk mükedvelőért egy hatalmas kampó, amely a szerencsétlen szereplőt a közönség élénk derültsége közben behuzza a színpad mögé, vagyis erőszakosan eltávolítja a színpadról. Le Coup du grochet ennek a kegyetlen játéknak a címe és a közönség a kampó működésbelépése után néha magánkülön ordítja:

— Tuéz-le, Tuéz-la!

Ami nem jelent kevesebbet, minthogy öljék meg a szerencsétlen próbálkozót. Erre szerencsére azonban nem kerül sor. Elég a pörüljárt mükedvelőnek annyit hogy kudarcot vallott és nem kap egy vasat sem.

Néha azonban egy-egy ügyesebb mükedvelőhöz kegyes még ez a kegyetlen montmartrei közönség is. Ritka a taps ebben a furesa színházban, de akinek tapsolnak, az valóban büszke lehet. Nagy dolog itt zavartalanul végigjártszani egy szerepet és előadás után felvenni a gázsit. Aki idáig jut, az letette a vizsrát, mert hiszen ennek a közönségnek a legnagyobb élvezete az, ha valakit kikergethet a színpadról.

Jól jön ki tehát ebben a színházban a közönség is, amelynek korlátlan hatalma van és nem csinál rossz üzletet a színház direktora sem, aki a legtöbb esetben megakarítja a gázsifizetést. Ez a színház csak a mükedvelő szereplőknek kockázatos vállalkozás. És mégis mindig akadnak jelentkezők, akik a siker reményében vállalják a legsúlyosabb kockázatot is...

— A sydneyi műszerek újabb földrengést jeleztek. Londonból jelentik: Sydney földrengést jelző készülékei 2400 méter föld távolságból erős földrengéseket jeleztek. Az észak ausztráliai Port Darwinban is észlelték földrengést jelző műszerek utján a földrengéseket.

Kirakati áraink is bizonyítják, hogy **husvéti öntözők, óra parfüm-kölni szórók**

RÓZSA-ROYAL DROGUERIÁBAN Oriási választékban és a legolcsóbb árban kaphatók a

CLUJ, PIATA UNIRII 26

110

Tiltakoz

Cluj-Kolozsvár

Kelet tudósító frontján az utómenyek arra, hogy a kormány tatta álláspont. Egyrésztől szignek életbe a finanszokkal szemket előmozdító 60 százalékkal szeszre súlyosos ezzel a szeszgyékvágásba ter

Végre belát

azt, hogy amit idestova négy é hogy a szeszill való felemelés szeszgyártással máliáknak. Az egyrésztől millió elő az állami kö pedig valóságos száeléseknek. A reszkánus kor minisztere 80 le szesz adóját, tu egyebet, mint m gyarákat a reg Monopóliumot mára biztositan személyben vo niszter és a r vetségének elnö

Ezt a tervet

megvalósítani. javarésze kényta az új rezsim kök azok a tilyek valósággal ikkel a piacot. nek megfelelően vissza. 1926-ig 2 literenként. Ezel Erdélynek a szeszgyékvágtsa ként. Az állam milliárd lej 1926 áprilisába a néppárt. Garó lepett és első d ősi szeszgyékvágtsa leje emeltette t ját. 1926-ban mé száz millió volt a szége. A követkben már 1 millió kentek a szeszad Bratianu Vintila val is megterh ennek adója ily literenként 100

Természetes de bevételek egyenes az adók felemelés alig 850 millió le bevételek, holott a pontnál 2 millió 1929-ben újabb kentek az állam dikátus kétségbe tesz, hogy a kor lésére rávegye, illetőleg valami Madgearu akk megszavaztatja amelyben 110 le szesz adóját. M hogy a finansz ellenőrzés megsz fog a visszaélése felfokozni az áll vény vitája sorá ba léptek. 170 re a bortermeleő érd ni s főleg ezekn az ipariszesz ad Madgearu tör

110 lejről 43 lejre szállítja le a kormány a szesz adóját

Az erre vonatkozó törvényjavaslatot már megküldtük a legfőbb törvényhozási tanácsnak, és a májusi rendkívüli szesszióban előreláthatólag megszavazásra kerül

Tiltakozásra készülnek a bortermelők

Cluj-Kolozsvár, március 31. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A szeszgyártás frontján az utóbbi időben történő események arra engednek következtetni, hogy a kormány radikálisan megváltoztatta álláspontját ebben a kérdésben. Egyrésztől szigorú szankciókat léptetnek életbe a feketeszeszgyártókkal és minazokkal szemben, akik a visszaéléseket előmozdították, másrészt pedig 60 százalékkal leszállították a gabonaszeszre súlyosodó horribilis adót, hogy ezzel a szeszgyártást ismét a régi kerékvágásba tereljék vissza.

Végre belátták hivatalos körök is azt, hogy amit mi e lap hasábjain már idestova négy esztendeje hangoztatunk, hogy a szeszilletékek mértékeken felül való felemelése volt a kuforrása a szeszgyártással kapcsolatos összes anomáliának. Az illetékeknek felemelése egyrésztől milliárdos hiányokat idézett elő az állami költségvetésben, másrészt pedig valóságos melegágya lett a visszaéléseknek. Amikor Garoflid, az averageszkánus kormány földművelésügyi minisztere 80 lejre emelte fel az ipari szesz adóját, tulajdonképpen nem akart egyebet, mint megfojtani az ipari szeszgyárakat a regáti bortermelők javára. Monopóliumot kívánt a borszesz számára biztosítani Garoflid ur, aki egy személyben volt földművelésügyi miniszter és a regáti bortermelők szövetségének elnöke.

Ezt a tervet javarészt sikerült is megvalósítani. Az ipari szeszgyárak javarészt kénytelen volt bezárni kapuit az új rezsim következtében. Felburjánzottak azok a titkos szeszgyárak, amelyek valósággal elárasztották termékeikkel a piacot. Az állam bevételei ennek megfelelően zuhanásszerűen estek vissza. 1926-ig 25 lej volt a szesz adója literenként. Ezekben az években csak Erdélynek a hivatalosan ellenőrzött szeszgyártása 2000 vagonot tett ki évenként. Az állam szeszadóbevételei 2-3 milliárd lej között váltakoztak. 1926. áprilisában uralomra került a néppárt. Garoflid azonnal akcióba lépett és első dolga volt az, hogy az ősi szesszióban törvényhozási uton 80 lejre emeltette fel az ipari szesz adóját. 1926-ban még 2 milliárd és néhány száz millió volt a szeszadó bevételek összege. A következő évben, tehát 1927-ben már 1 milliárd 300 millió lejre csökkent a szeszadó bevételek. 1928-ban Bratianu Vintila egy ad valorem taxával is megterheli az ipari szeszt, ennek adója ilyen körülmények között literenként 100 lejre emelkedik.

Természetes dolog, hogy a szeszadóbevételek egyenes arányban csökkentek az adók felemelésével. 1928-ban már alig 850 millió lejre rugnak a szeszadó bevételek, holott a költségvetés ennél a pontnál 2 milliárd lejt irányzott elő. 1929-ben újabb 200 millió lejre csökkentek az állam bevételei. A szeszszindikátus kétségbeesett erőfeszítéseket tesz, hogy a kormányt az adó mérséklésére rávegye, de eredménytelenül. Iletőleg valami mégis történt. 1930-ban Madgearu akkori pénzügyminiszter megszavaztatta az új szesz törvényt, amelyben 110 lejre emeli fel az ipari szesz adóját. Madgearu ugy képzelte, hogy a fináncgárda működése és az ellenőrzés megszorítása révén sikerülni fog a visszaéléseket megakadályozni és felfokozni az állami bevételeket. A törvény vitája során a bortermelők akcióba léptek. 170 regáti képviselőt sikerült a bortermelő érdekek számára megnyerni s főleg ezeknek volt tulajdonítható, az ipariszesz adójának felemelése.

Madgearu törvénye valóságos ka-

tasztrofális eredményeket hozott. A hivatalosan ellenőrzött szeszgyártás, amely 3-6 ezer vagon között mozgott az előző években, annyira visszaesett, hogy 1930 novemberében egyetlenegy vagon adózott szeszt adtak el az egész ország területén. Ennek megfelelően a 800 millió lejes előiránnyal szemben 150 millió lej volt mindössze az állam szeszadóbevétele az 1930-as évben.

A számok és a tények erejével szemben kénytelen volt a kormány is fel-

adni eddigi merev álláspontját. A pénzügyminisztérium törvényjavaslatot készített a szeszilletékek leszállítására vonatkozólag. A javaslatot megküldték már a legfőbb törvényhozási tanácsnak de valószínű, hogy csak a májusi rendkívüli szesszióban kerül megszavazásra. A javaslat az ipari szesz illetékét 100 lejről 43 lejre szállítja literenként. Ez az illetékleszállítás maga után fogja vonni természetesen a szesz árának arányos olcsóbbodását is oly mérték-

Gabona-antant létesítését határozták el a római gabonakonferencián

Egyhangúlag elfogadták Fergusson kanadai delegátus javaslatát

Róma, március 30. A nemzetközi gabonakonferenciát két főbizottságot alakított, amelyek megkezdtek az eléjük kerülő problémák megvitatását.

Egyik főbizottság Poncet francia miniszter elnöke alatt azt a kérdést vizsgálja, hogy azokban az országokban, amelyeknek lakossága élelmiszerének a gabona az alap-tápszere, miként lehetne növelni a fogyasztók felvevőképességét. A második főbizottság, amelynek a belga Mullie az elnöke, az agrárhitelek

kérdésével foglalkozik. Mivel azt ajánlották, hogy előbb a rövidlejáratú hitelek ügyével folalkozzanak, albizottságot küldtek ki a vita előkészítésére és határozati javaslat előterjesztésére.

Róma, március 30. A római nemzetközi gabona-konferencia ma délutáni ülésén szenzációs javaslat hangozott el, amelyet a konferencia plénuma azonnal magáévá is tett. Fergusson kanadai delegátus azt a javaslatot tette, hogy a

ERNSTER

ort. kóser étteremben 7ór esték fél 9 órakor kezdődnek, ahol egész pészákön keresztül jutányos áron lehet étkezni.

Reggelenként kávé pászkával.

ben, hogy a visszaélések illuzóriussá válnak.

Ezzel egyidejűleg a sör adóját literenként 4.95 lejről 3 lejre, a bor illetékét 1 lej 20 baniról 1 lejre és a borszesz adóját fokónként 25 lejről 15 lejre szállítja le a törvényjavaslat. A cukor adója 80 bani lesz fokónként az eddigi 1 lej 25 bani helyett.

Valószínűnek látszik, hogy a bortermelők nem fognak egykönnyen bele-menni a szeszadó leszállításába és a képviselők útján mindent el fognak követni, a javaslat megszavazásának megakadályozása érdekében.

gabona-export nemzetközi megszervezése érdekében egy úgynevezett gabonában külön árszabályozó bizottságot állítanak fel. Ennek az árszabályozó bizottságának lesz a feladata, az hogy az 1931-32 évi gabona-export feltételeit meghatározza. Fergusson azt is javasolta, hogy a gabona-antantban hívják meg Amerikát is, mely tudvalevőleg a római nemzetközi gabona-konferencián nem képviseltette magát.

A sorozatos sikkasztások miatt elveszik az autonómiát a CFR munkásbiztosító pénztártól

Vidrighin háromszor is el akarta mozdítani helyéről a sikkasztó Niculescu mérnököt — de sikertelenül

Bucuresti-Bukarest, március 31. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A vasuti munkásbiztosító pénztárnál felfedezett sikkasztások ügyében a bukaresti ügyészség befejezte a vizsgálatot. Azok a diplomáciai lépések, amelyeket a kormány a Montevideóban üdülő sikkasztó: Ilie Nicolae kiadatása érdekében tett — mindaddig eredménytelenek maradtak. Valószínű ezután, hogy a romániai igazgatószolgálati hatóságok csak büntárs: Barbu Niculescu mérnök fölött fognak ítélezhethni.

Az igazgatószolgálatok rendelkezésére álló akták rendkívül érdekes adatokat tartalmaznak arra vonatkozólag, hogy Stan Vidrighin, annakidején a CFR vezérigazgatója, több ízben is megkísérelte Barbu Niculescut elhelyezni a munkásbiztosító pénztár könyvelőségétől, mintha csak érezte volna, hogy nem fog jóra vezetni, ha egy fiatal, alig 27 éves építész mérnök belekontárkodik a könyvelés dolgaiba. Vidrighin rendeleteit azonban egyszerűen nem espektálta Henry Vogtberg, a munkásbiztosító vezérigazgatója. Közben a munkásbiztosító autonóm intézmény lett, Vidrighin rendelkezési jog megszűnt és Niculescu zavartalanul folytathatta üzemeltetését.

1929 augusztus 14-én Vidrighin jelentést kért a CFR vezérigazgatóságának személyzeti osztályától azon mérnökökre vonatkozólag, akik nem mérnökösködéssel vannak elfoglalva. A személyzeti osztály referátumában megemlítette, hogy Barbu Niculescu mérnök a munkásbiztosító pénztár építészeti osztályának egyik vezetője az utóbbi időben könyvelési megbízásokat kapott. Vidrighin a referátumra a következő végzést írta:

„At kell helyezni és egy könyvelővel helyettesíteni“.

A CFR vezérigazgatósága a végzés értelmében utasítja a munkásbiztosító pénztárt, hogy állítsa Niculescu helyébe egy olyan tisztviselőt, aki a megfelelő felkészültséggel rendelkezik. A munkásbiztosító pénztár azonban ragaszkodott a fiatal mér-

nőkhöz. 71.889. számú átiratában a munkásbiztosító pénztár azt válaszolja, hogy Barbu Niculescu csak ideiglenesen lett a könyvelési osztály élére kirendelve, azzal a megbízással, hogy az osztály ügyvezetését verifikálja, miután ezt az ügyosztályt az intézet megalapítása óta nem ellenőrizték. Hogyan és mily módon végezte el Niculescu mérnök a verifikálást, azt az eredmények megmutatták. Vidrighin azonban, aki idején semmit sem tudhatott a sikkasztásokról, a következő végzést vezeti rá a munkásbiztosító pénztár válaszára:

„Barbu Niculescu azonnal áthelyezendő egy olyan technikai ügyosztályhoz, ahol egy fiatal mérnök tanulhat“. A végzés értelmében Niculescut áthelyezik a forgalmi osztályhoz, ennek vezetői azonban rövidesen jelentik Vidrighinnek, hogy Niculescu mérnök még nem foglalta el új állását. 1930 március 6-án Vidrighin a következő drasztikus végzést vezeti rá a jelentésre:

„Ha Barbu Niculescu mérnök nem foglalta el azonnal a számára kijelölt hivatalt, április elsejével nem veheti fel többé fizetését“.

Közben a parlament megszavazta a munkásbiztosító pénztár autonómiáját és Vidrighin utasítását nem hajtja végre Henry Vogtberg, a munkásbiztosító vezérigazgatója, aki érthetetlen korból ragaszkodott Niculescu mérnök személyéhez. S a fiatal mérnök, akinek fogalma sem volt a könyvelésről, a könyvelési osztály igazgatója maradt egy olyan állami intézetnek, amely milliárdos értékeket kezel. Hogy milyen gazdálkodás folyt a könyvelési osztálynál, arra jellemző a következő eset:

1930 július 15-én Barbu Niculescu kéri a pénztár vezérigazgatóját, hogy utaljon ki 200 ezer lej előleget a CFR személyzetének gyermekkolóniái számára. Másnap, tehát július 16-án Barbu Niculescu vezérigazgatóhelyettesi minőségben aprobálja saját kérését és rávezeti: „200 ezer lej azonnal kifizetendő“.

Most egy szakértőkből álló bizottság vizsgálja felül a vasuti munkásbiztosító pénztár egész könyvvezetését. Valószínű, hogy egyéb szabálytalanságok is napvilágra fognak kerülni. Ezek a sikkasztások egyébként megpecsételték a munkásbiztosító pénztár autonómiájának sorsát is. Valószínű, hogy a vonatkozó törvényt rövidesen módosítják s a munkásbiztosító pénztárt ismét a CFR vezérigazgatóságának fenhatósága alá helyezik.

דיע קעננצייכן פיר קאמפעי-צוואטן כשר שך פסח

ויו דער הכשר-שלימן מיט ווענעל פערזעהן דער נאכמע פון פונק און דיע קאמפעי-עלען אלס שוטצמארקע. ביים איינקויף איינער שאכטל

פסח-קאמפעי-צוואטן

פערלאנגען ווע שטעטס אויסריקליך: פראנקמיט דער קאמפעי-עלען לויט הכשר ור. ער-וויירדען דעס הערן אבערדראבינער שלמה זלמן אוללמאנן אויס ביסטריץ. דען דיע פארביק שטעהט אונטער ווינער אבעראויסטיס אונר אונטער שטענר יונער קאנטראלע פון ור. ער-וויירדען ער-אונטערן פראמקטן ווייטן-אויסווערן, ון דעם וועטליכע ער-ויי-ניסטע באראקסיטער פערלעססליך

כשר

ויו און קאנע פערזעהן ער-אונטערן קענען

זוּרוּק
kaphatók a

SCHOBER:

„Ausztria és Németország távol állanak attól, hogy Európa békéjét megzavarják“

Anglia azt az álláspontot fogja támogatni, hogy a német-osztrák vámnúió ügyében kérjék ki a hágai allandó döntőbíróóság véleményét

Curtius hatalmas beszédben indokolta meg az osztrák-német vámnúió szükségességét

London, március 30. A z alsóház tegnap ülésén Henderson bejelentette a német-osztrák vámegezményvel kapcsolatban, hogy a két kormányt értesítette arról, hogy felmerült a kívánság a kérdés népszövetségi tárgyalása iránt. Közölte azt is a két kormánnyal, hogy Anglia a népszövetségi tanács előtti tárgyalás alkalmával támogatni fogja azt az álláspontot, hogy az egyezmény tekintetében kérjék ki a hágai allandó nemzetközi bíróság szakvéleményét. Az angol külügyminiszter szerint angol szakértők még mindig tanulmányozzák az egyezményt s ez az oka, hogy kormánya véglegesen precizizott álláspontját ezidőig a törvényhozással még nem közölheti.

Bécs, március 30. Schober dr. helyettes kancellár, külügyminiszter tegnap fogadta az angol-amerikai sajtó munkatársait s előttük kijelentéseket tett a német-osztrák vámegezményről. A külügyminiszter ismertette a bécsi tárgyalások történelmi előzményeit s igaztalannak mondotta azt a vádaskodást, hogy Ausztria és Németország a vámnúió titokban hozták létre s aztán meglepetésként hozták a világ tudomására. Schober hangsúlyozta, hogy egyelőre csak jegyzőkönyvi megállapodás létesült s még mintegy két-három hónapi tárgyalásra van szükség ahhoz, hogy a tárgyalásokat végkép lezárhassák.

A két kormány elvi megegyezését először az Európai-bizottság májusi ülésén akarták közölni, de mivel Párisban a bizottság szervező komitéja március 21-én összeült, röviddel a megegyezés után közölték Londonnal, Párisban és Rómával a megállapodás létrejöttét. Schober a továbbiakban rámutatott arra, hogy Ausztriát szomszédai magas vámkorompójával szigetelik el s ezért Ausztria számára nincs más menekvés, mint a most választott, annál is inkább, mert látnia kell,

hogy Briand Páneurópa közélebről nem valószínű meg.

Az osztrák külügyminiszter közölte még, hogy Ausztria új eszmék és elgondolások alapján tárgyalásban áll kereskedelmi szerződés megkötése érdekében Magyarországgal és Jugoszláviával és Németországgal ugyanilyen céllal Romániával. Ausztria és Németország távol állanak attól, hogy Európa békéjét zavarják, ellenkezőleg a vámsorompók eltüntetésével szolgálatot akarnak tenni Európa jövőjének. Egyidejűleg Schober dr. osztrák külügyminiszter tárgyalta a francia, olasz csehszlovák és lengyel követekkel. A megbeszélések a német-osztrák vámegezmény körül folytak. Schober hangsúlyozta, hogy sem Németország, sem Ausztria nem célozta a március 19-én Bécsben aláírt jegyzőkönyvet a külállamok fajt accompli elé állítását.

Berlin, március 31. Curtius német külügyminiszter a birodalmi gyűlés külpolitikai bizottságában a német-osztrák vámnúió ügyével kapcsolatban hatalmas expozéét mondott. A külügyminiszter han-

goztatta, hogy a német-osztrák vámnúió kizárólagosan gazdasági jellegű, amelynek semmi néven nevezendő politikai jellege nincs. Németország, amellyel, hogy óriási tökehiányban szenved, ötmillió munkanélkülit kell hogy eltartson.

Ez a két körülmény gazdasági életét olyan válságba sodorta, amelyből csak a német-osztrák vámnúió vezet-

Németország békés szándékát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy hajlandó összes szomszédaival hasonló szerződést kötni.

— Ami Ausztriát illeti — mondotta Curtius — ez az ország is hatalmas válsággal küzd, mert hiszen egy nagy gazdasági egységből szakították ki és így természet-

szerűleg szüksége van arra, hogy árucikkeit kicserélhesse. Lehetetlen azt kívánni, hogy a békeszerződések következtében

Ausztria másodrendű államná degradáltassék.

A német-osztrák vámnúió tulajdonképpen Briand páneurópai koncepciójának első realizálása, amelyet annakidején Csehország a legnagyobb lelkesedéssel tett magáévá. Csodálatos tehát, hogy ma ugyanaz a Csehország állítja minden politikai és gazdasági feyfejt a német-osztrák gazdasági unió ellenébe.

Párizs, március 31. A Journal szerint prágai hivatalos körökben akciót indítottak meg abban az irányban, hogy a Balkánon és a dunai államokban gazdasági uniót készítsenek elő.

Tizenkilenc munkás vesztette életét egy bányarobbanásban

Párizs, március 30. Oviedoból érkező jelentés szerint Mosduétel spanyolországi bányában bányalégrobbanás történt, amelynek következtében tizenkilenc bányamunkás életét vesztette. A beomlott bányából eddig 19 halottat

emeltek ki. Valószínűnek tartják, hogy még öt munkás van a romok között, akiknek megmentésére minden lehetőséget megtekintettek, azonban tartanak attól, hogy a mentési munkálatok nem fognak a kellő sikerrel járni.

A tábla is felmentette Zelea Codreanut és hat vasgárdista társát

Bucuresti-Bukarest, március 31. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti Tábla ma délután hirdette ki az ítéletet Corneliu Zelea Codreanu és hat társának bűnügyében. Mint ismeretes, röviddel a Socor főszervezőjének ellenelkötött merénylet után a kormány elrendelte a vasgárda feloszlását és a szervezet vezetői ellen eljárást indított. A törvényszék felmentette Codreanut és társait, az ügy fellebbezéséig a Tábla elé került, közben azonban a vádlottak fogva maradtak.

A ma délelőtti tárgyalás igen rövid ideig tartott. A Tábla ítélethozatalra vonult vissza és egy órai tanácskozás után kihirdették az ítéletet. Eszerint a Tábla helyben hagyja az elsőfokú döntést, Codreanut és társait felmenti a vád és annak következményei alól és elrendeli azonnali szabadlábra helyezésüket. A tárgyaláson nagyszámu diákhallgatóság volt jelen. A diákok az ítélet kihirdetése után lelkes ünneplésben részesítették Zelea Codreanut és társait.

A törvényszék felmentette az Ursus sörgyárban történt munkásdráma vádlottait

Véletlen szerencsétlenség ölte meg Gubárlan mechanikust

Cluj-Kolozsvár, március 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék ma délelőtti bonyolult emberölési per részleteit bontakoztatta ki. Az ügyesség gondatlanságból okozott emberölés vádjával megindította az eljárást az Ursus sörgyár három munkása ellen, akik a vád szerint okozói lettek Gubárlan Simon mechanikus halálának. Gubárlant 1930 július 22-én érte a halálos szerencsétlenség, melynek következtében súlyos égési sebeket szenvedett és öt napi kínos agónia után halt meg. Gubárlan a műhelyben az egyik meg-

rongált csövet akarta megjavítani és ezért a csövet szétszedte. Amikor a munkán szorgoskodott, váratlanul forró gőz tört elő a csőből, mely halálra égette a szerencsétlen embert. Gubárlant a mentők a klinikára szállították, ahol öt nap mulva meghalt, míg az ügyesség megindította az eljárást három munkás ellen. Gyulay József fűtő ellen azon a címen emeltek vádat, mert nem figyelmeztette Pap Kelemen főgépész, hogy Gubárlan a gőzcsövet szétbontotta és így nem szabad gőzt engedni a csőbe. Pap Kelemen ellen az

a vád, hogy gőzt engedett, Simon Péter ellen pedig azért indult meg az eljárás, mert a szomszéd műhelyből gőzt kért.

A tárgyaláson Bugárlan családja kártérítési igénnyel lépett fel, melyet dr. Dunca Jenő képviselt, míg a vádlottak védelmét dr. Engelberg Izidor, fiatal kolozsvári ügyvéd látta el. Dr. Engelberg határozatosan felépített beszédében mutatott rá arra, hogy egyik munkást sem terhelheti felelősség társuk halálában, melyet véletlen szerencsétlenség idézett elő.

A törvényszék elfogadva a védő érvelését, felmentette a vádlottakat a vád és annak következményei alól. Dr. Dunca Jenő felfolyamodással élt az ítélet ellen.

A Bástya kétnapos vendégszereplése Kolozsváron

Vasárnap egy kombinálttal játszik a Bástya hétfőn az Universitaeival méri össze erejét

Cluj-Kolozsvár, március 31. Ekeken keresztül nem volt alkalma Kolozsvár közönségének nemzetközi futballmérkőzésben gyönyörködni, mert a román-magyar sportháborúság meggátolta, hogy csapataink a fejlett magyarországi futballsport egy-egy gárdáját vendégül hívják. A két héttel ezelőtt létrejött megállapodás most végre lehetővé tette, hogy a kolozsvári csapatok is olyan programot nyújtsanak közönségüknek, melyben metropolisok sportközönségének van része. A kolozsvári csapatoknak sikerült husvóra a szegedi Bástya elsőrangú játékerőt képviselő csapatát két mérkőzésre lekötöniök. Tudvalevő, hogy a Bástya jelentős szerepet visz a magyar profiligában és ez az a csapat, amely gyakran kényes meglepetésekben szokta részesíteni ellenfeleit. A Bástya vendégszereplése kétnapos lesz Kolozsváron. Az első napon a Kac-Hagibbor és KMSC csapataiból összeválogatott kombinált lesz az ellenfele, míg hétfőn a rendkívül megerősödött Universitaei kitűnő játékerőt képviselő csapatával játszik a Bástya. A kombinált csapat összeállítása még ismeretlen. Ma délután a három egyesület játékosai triálmérkőzést játszanak, amelyen összeállítják a csapatot.

HOGYAN FELELJUNK MEG A MAI NEHÉZ IDŐKNEK? Mi a segítség? Tudás és alkalmazkodás. Tanuljunk kell!

mert a nehéz idők több képességet kívánnak. A Lepage könyvkereskedés alkalmazkodik a mai nehéz időkhez és a legjobb, legértékesebb könyvek egész tárához hozza fél, negyed, sőt tized áron forgalomba. Siessen Lepagehoz, nézze meg a le szállított áru könyvek tömegét. Sok szívet, jót vehet neveléses kis öszszegért. Vidékiek kérjék az árleszállítások árjegyzékét.

Dávid Golder

a szegény zsidófiuból lett nagystili bankár életének regénye fölemelkedéstől bukásáig. Irene Nemirovszky regénye egyike az utóbbi évek legnagyobb sikerű könyveinek

Ára fűzve 136 lej.
Ára kötve 204 lej.

Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

Husvétii vétel occasio!

Legprimább minőségű Burberry gypaju trenchcoats . . . Lei 2.700
Praktikus! Minden idők legtökéletesebb kabát a, tiszta gypaju lódenből, a szezon újdonsága, „Fibra“ szabadalom csak „ 950
Nagy választék női model kabát és kosztümökben férfi és gyermek konfekció cikkekben

Figyelmes kiszolgálás!

Gyári árak!

MASZLER JAKAB „FIBRA“ lerakat

CLUJ, Piata Unirii 21.

Sulyos t
lo
es
ő

Egyes t

Oradea-Nagy Kelet tudósító kosság elköve szököt nagyv széles mederh poszton. A n mozás vezeté rendörkomisz kapitányt is l zást megdöbi élesdi csen A nyomozás fel, melyek hogy a részle rablógylkoss De nemcsak lásának gyan sabban Ioan sok bizonyi Teodorban a rülmények k ban is volt sz kött feygen nők cinizm replése köré helő tanuval zavarba a ke

A huszonn alatt Ioan T kok sulya ala

az elmúlt járt, álkulo dor üzleté nyiség

Kijelentette Terebesi Sár egy nem is ő a nyomozás vadházastárs mása, aki b valóban éles magyon sok szony azt va romba volt radra megy,

Ioan Teod kes kijelent zető komisz neki nem v ölje Terebes szépen megé

Állítólag kamatra, tárnál ped

A kihallg erősítést az ezer leje vo hogy kinél karekpenztá pedig a bar rint apró re kérdeztek I szerezte a házálással delmező vol gának belöl

A csendő karminc tan di keresked törtökön Te Teodort. A meri, de azt órákban elt ment. Erre bérkocsis v törtökön est utállomásró túl hazaind kocsii lámpá esiből, hogy A hirtelen zottan fel maskodva Ioan Teod

Abrudánt tal. A bérk ban azt az e látott. Ioan re tagad.

Súlyos terhelő bizonyítékok nehezdednek az élesdi gyilkosság gyanúsítottjára

Ioan Teodor beismeri, hogy csütörtökön este cigarettát lopott Terebesitől, de nem ő követte el a rablógyilkosságot

Secureanu vezetőügyész újabb nagylelkű nyilatkozatában kijelenti, hogy a kisebbségi polgárok gyilkosait épp olyan lelkiismeretességgel próbálja kézrekeríteni, mint a románokét

Egyes tanuvallomások szerint a Herz házaspárt is Teodor gyilkolta meg

Oradea-Nagyvárad, március 31. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az élesdi rablógyilkosság elkövetésével vádolt Ioan Teodor székely nagyváradai fegyenc kihallgatása széles mederben folyik az élesdi csendőrszert. A nagyváradi hatóságok a nyomozás vezetésével megbízott Saraboleanu rendőrkormányzó mellett Novac csendőrkormányzó is kivezényelték, hogy a nyomozást megdöbentető indolenciával kezelő élesdi csendőrök működését irányítsa. A nyomozás során egyre több adat merül fel, melyek mind azt látszanak igazolni, hogy a részleteiben is borzalmas, vakmerő rablógyilkosságot Ioan Teodor követte el. De nemcsak Terebesi Sándor meggyilkolásának gyanúja nehezedik egyre súlyosabban Ioan Teodorra, hanem rendkívül sok bizonyíték mutat arra, hogy Ioan Teodorban a Herz-házaspár tragikus körülmények között történt meggyilkolásában is volt szerepe Ioan Teodornak. A szó közt fegyenc egyébként a gyakorlott bűnösök cinizmusával tagadja tettét és szereplése köré tömegesen csoportosuló terhelő tanuvallomások ellenére sem hozzák zavarba a keresztkérdéseket.

Csak cigarettát lopott

A huszonnégy óra óta tartó kihallgatás alatt Ioan Teodor az életjárat bizonyíték sulya alatt beismerte, hogy

az elmúlt hét csütörtökjén Élesden járt, álkulccsal behatolt Terebesi Sándor üzletébe, ahonnan nagyobb mennyiségű cigarettát lopott el.

Kijelentette azonban Ioan Teodor, hogy Terebesi Sándor nem volt az üzletben és így nem is ölthette meg. Rendkívül fontos a nyomozás szempontjából Ioan Teodor vadházastársának, Lukács Katinak vallomása, aki beismerte, hogy Ioan Teodor valóban Élesden járt csütörtökön este és nagyon sok cigarettát vásárolt. Az asztalra azt vallotta, hogy férje nagyon goromba volt és kijelentette, hogy Nagyváradra megy, hogy ott a cigarettát eladja.

Ioan Teodor 150 ezer leje

Ioan Teodor egyébként rendkívül érdekes kijelentéseket tesz a nyomozást vezető komisár előtt. Kijelentette, hogy neki nem volt szüksége arra, hogy megölje Terebesit, mert pénze van, amiből szépen megél.

Állítólag 150 ezer lejt adott ki uzsora kamatra, a Körösvölgyi Takarékpénztárnál pedig 50 ezer leje van betétben.

A kihallgatások során nem nyert megerősítést az, hogy Teodornak valóban 150 ezer leje volna. Nem tudta megmondani, hogy kinél van a pénz, a Körösvölgyi Takarékpénztárnál elhelyezett 50 ezer lejt pedig a bank vezetőinek vallomása szerint apró részletekben kivette már. Megkérdezték Ioan Teodortól, hogy hogyan szerezte a pénzt, mire azt felelte, hogy házassal foglalkozott, ami olyan jövedelmező volt, hogy pénzt gyűjthetett magának belőle.

Egy bérkocsis érdekes vallomása

A csendőrségen egyébként több mint harminc tanút hallgattak ki. Néhány élesdi kereskedő kijelentette, hogy látták csütörtökön Terebesi háza körül oláklodni Teodort. A székely fegyenc ezt be is ismeri, de azt állítja, hogy már a kora esti órákban eltávozott a községből és hazament. Erre rácsófol Abrudán János élesdi bérkocsis vallomása. Abrudán János csütörtökön este egy vendéget szállított a vas utállomásra haza, majd a főtérre keresztesül hazaindult. Amikor a hidhoz ért, a kocsi lámpája kialudt. Erre kiszállt a kocsiból, hogy a lámpát meggyújtja.

A hirtelen felvillant fényben határozottan felfedezte a hid karfájára támaszkodva a sötét ruhába öltözött Ioan Teodort, aki egy asszonnyal beszélgetett.

Abrudánt szembesítették a gyanúsítottal. A bérkocsis felismerte Ioan Teodort, azt az embert, akit éjjel után a hidon látott. Ioan Teodor azonban ennek ellenére tagad.

Az élesdi nyomozóközöseknek komoly okuk van feltételezni, hogy a Herz gyilkosságban is van valamelyes része Ioan Teodornak. A Herz házaspár meggyilkolásának napján, mint ismeretes, egy bricsesznadrágba öltözött férfit láttak oláklodni. A kihallgatások során olyan vallomások hangzottak el, hogy

Ioan Teodor azonos azzal az emberrel, aki akkor a Herz üzlet előtt ácsorgott.

A kihallgatások egyébként nemcsak Élesd lakosságát, hanem az egész környéket is izgalomban tartják. Óránként újabb és újabb tanúk jelentkeznek a csendőrszert, akik vallomásaikkal Ioan Teodor bűnössége mellett tárnak fel bizonyítékokat.

A vezető ügyész második érdekes nyilatkozata

Secureanu nagyváradi vezetőügyész ma újabb nyilatkozatot adott a sajtó

munkatársainak. Kijelentette a vezetőügyész, hogy Teberesi gyilkosságának ügyében még nem történt egyetlen lefolytatás sem, hanem csak kihallgatások folynak. Hangsúlyozta a vezetőügyész, hogy Teberesi ügyét a legteljesebb lelkiismeretességgel kezeli.

— Romániában — mondta a vezetőügyész, — a kisebbségi polgár éppen olyan védelemben részesül, mint a többségi.

A hatóságok nem kezelik kevesebb ügybuzgalommal a Terebesi rablógyilkosság ügyét, azért mert Terebesi kisebbségi ember volt. A vezetőügyésznek ez a nyilatkozata, enyhén szólva, meglepő. Ugyátszik, Secureanu vezetőügyész az Uj Kelet és a nagyváradi sajtó támadásait, amelyeket multkorai nyilatkozata miatt érték, tévesen értelmezi, mert egyetlen lapnak sem volt szándékában kétségbevonni, hogy a nyomozóhatóságok nem a legteljesebb egyenlőséggel kezelik a kisebbségi és többségi polgárokat. A vezetőügyésznek azt a nagylelkű kijelentését, hogy a meggyilkolt kisebbségi polgárok merénylőit éppen olyan lelkiismeretességgel próbálja kézrekeríteni, mint a románokét, mindenesetre köszönettel tudomásul vesszük.

A pénzügyminiszter kitart az italmérési engedélyek elárvereztetése mellett

Negatív választ adott Popovici pénzügyminiszter a kocsmárosok küldöttségének

Bucuresti-Bukarest, március 31. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi kocsmárosok vasárnap népes gyűlést rendeztek Brassóban. A kocsmárosok élesen tiltakoztak a pénzügyminiszteri rendelet ellen, amelynek értelmében az italmérési engedélyeket a falvakon el kell árvereztetni. A szónokok rámutattak arra, hogy a különböző adók és illetékek egyébként teljesen megnyomó ritják a gazdasági válság miatt egyéb-

ként is súlyos nehézségekkel küzdő kocsmárosokat. Az árvereztetés olyan kiadások elé állítja őket, amelyeket legnagyobbrészt nem tudna fedezni és így elveszítene az egzisztenciáját.

A gyűlésen ilyenértelmű határozati javaslatot szavaztak meg és elhatározták, hogy küldöttségileg fogják kérni a pénzügyminisztertől a sérelmezett rendelet visszavonását. Ma délelőtt Popovici pénzügyminiszter audiencián fo-

gadta a küldöttséget, amelynek vezetője előadta a kocsmárosok sérelmeit. A pénzügyminiszter válaszában kijelentette, hogy nem áll módjában a rendelet visszavonni. Eppen ellenkezőleg, mindent el fog követni, hogy a törvény vonatkozó rendelkezéseit végrehajtsák.

A delegáció ezután az iparügyi minisztériumba ment, de az intervenció itt is eredménytelen maradt.

Sorra lemondanak a semmitőszéki tanácsosok Volanski kinevezése miatt

Súlyos válságot robbantott ki a semmitőszéken Volanski eskütétele

Bucuresti-Bukarest, március 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délelőtt óriási érdeklődés közepette tette le a hivatali esküt Dimitrie Volansky, a legfőbb Semmitőszék első elnöke. Volansky a jasi-i itélőtábla elnöke volt eddig. Országszerte igen képzett és feddhetetlen jellemű embernek ismerték. Többiben is felajánlta neki a semmitőszéki tanácsosi címet, de Volansky nem fogadta el arra való hivatkozással, hogy fizetéséből nem tudna a drága fővárosban megélni.

Röviddel ezelőtt nyugdíjmentes a Semmitőszék eddigi elnöke, Stambulinsky, aki alig néhány hónapig töltötte

be csupán hivatalát, előrehaladott kora miatt, helyébe ugyancsak a legoroszabb tanácsost kellett volna kinevezni, ami rövid idő múlva újabb változást jelentett volna az elnöki székben. A kormány, — hogy ezt elkerülje, — kinevezette Volanskyt semmitőszéki főügyésznek, — a törvényes formák kedvéért — és három napra rá már megjelent a Monitorul Oficialban a királyi dekretum, amely Volanskyt főügyészt a legfőbb Semmitőszék első elnökévé nevezi ki. Ez a kinevezés a semmitőszéki tanácsosok között óriási elkeseredést váltott ki. Különösen a három szekció-elnök apprehendált az első elnöknek az ő fejük fő-

lött történő kinevezése ellen. Ez a hangulat kifejezésre jutott a tegnapi délelőtti eskütételnél is. Miculescu tanácsos, az első szekció elnöke vezette az ünnepséget és abban a pillanatban, midőn Volansky az eskü szövegét elmondta — befejezettnek jelentette ki az ünnepséget, megakadályozva Volanskyt abban, hogy székfoglaló beszédét elmondja.

A dolgok azonban nem maradtak ennyiben. Eftimie Antonescu semmitőszéki tanácsos benyújtotta lemondását és indokolásul a kormány eljárását hozza fel. Antonescut — a Dimineata szerint — követni fogja több más tanácsos lemondása is.

A Banca Nationala nyolc százalékra szállította le a visszleszámitolási kamatlábat

Bucuresti-Bukarest, március 31. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány már hónapok óta állandó tanácskozásokat folytatott a Banca Nationala igazgatóságával a visszleszámitolási kamatláb leszállítás érdekében. Mint ismeretes, a visszleszámitolási kamatláb az összes európai államok közül Romániában volt, Görögország és Bulgária mellett a legmagasabb. Eredetileg hat százalék volt a Nemzeti Bank diszkontlába. Ezt később felemelték 8 százalékra, majd a stabilizáció után 10 százalékban állapították meg a visszleszámitolási kamatlábat. Miután gazdasági és pénzügyi körök tiltakoztak a túl magas diszkontláb ellen, a Banca Nationala igazgatósága 9 százalékra szállította ezt le, mereven elzárkózott azonban az elől, hogy további leszállításokat eszközöljön.

Miért volt szükség a magas diszkontlába?

A jegybank igazgatósága arra hivatkozott, hogy két szempontból szükséges a magas diszkontláb fenntartása. Egyrészt megakadályozza a devizák kiözönlését, másrészt pedig külföldi tőkét vonz az or-

szágba és a romániai pénzügyeteket arra kényszeríti, hogy olcsó külföldi hiteleket vegyenek igénybe a Banca Nationala pénze helyett. Ez az érvelés azonban csak részben mutatkozott indokoltnak. A valóságban a kisbankok továbbra is kénytelenek voltak a Banca Nationala drága hitelét igénybe venni, a nagyobb pénzügyeteket is kénytelenek voltak fenntartani a kontaktust a jegybankkal és így a kamatláb kialakulására vonatkozólag a 9 százalékos diszkontláb volt mértékadó.

Anehelcsu Constantinnak a Banca Nationala élére való kinevezésével megváltozott a helyzet. A Banca Nationala me délelőtti igazgatósági ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy április 2-i érvénnyel a visszleszámitolási kamatlábat 9 százalékról 8 százalékra szállítják le. A lombardkölcsönök után számított kamat az eddigi 10 százalék helyett 9 százalék lesz. Ez a határozat nagy jelentőséggel bír az ország pénzügyi életére. Már csak azért is, mert ennek megfelelően az új kamattörvény alapján a maximálisan szedhető egyezményes kamat 14 százalék lesz és nem 15. (A törvény ugyanis 6 százalé-

ban állapítja meg a létet a hivatalos diszkontláb fölött.)

Az elveszett hegemonia

A Dimineata szerint Paleologu tufovai képviselőt, volt igazságügyi államtitkárt, a Banca Nationala igazgatósági tagjává fogják kinevezni Mímy jelenlegi igazgató helyébe, aki visszavonul. Ez a hír szenzációt képez, mert ezzel a kinevezéssel a liberálisok elveszítették többségüket a Nemzeti Bank igazgatóságában.

Modern zsidó költők

Ivan Goll, Andre Spire, Jabotinszky, Werfel, Max Brod, Avigdor Hameiri, stb.

zsidó versei

(Herz könyvtár) 20 lejt beküldése ellenében pórtómentesen küldi az Uj Kelet könyvosztálya.

dett, Simon Péter meg az eljárás, melyből gőzt kért. Istan családjá kár- t fel, melyet dr. mig a vádlottak Izidor, fiatal ke- el. Dr. Engelberg beszédében mu- gyik munkást sem ársuk halálában, eséltség idézett

adva a védő érve- lloktak a vád és alól. Dr. Dunca elt az ítélet ellen.

pos vendég- blozsváron

tal játszik a Bástya teával mérí össze

us 31. Éveken ke- a Kolozsvár közö- futballmérkőzésbe- a román-magyar toltá, hogy csapa- rországi futball- vendégül hívják. A ott megállapodá- te, hogy a kolozs- programot nyujt- melyben metropo- van része. A ko- ákerült huszóra a gu játékerőt kép- rkozésre lekötött. aya jelentős szere- ligában és ez az a kényes meglepeté- ni ellenfeleit. A se kétnapos lesz- napon a Kac-Hag- taiból összevágola- ellenfele, míg hét- sódott Universita- pviselő csapatával abinált csapat ösz- len. Ma délután a sai trialmérkőzés- szeállítják a csa-

NK MEG A MAI

ti a segítség? Tu- Tanulnunk kell, képességet kíván- vkereskedés alkal- időkhöz és a leg- nyvek egész tárát tized áron forga- toz, nézze meg a le- tömegét. Sok szé- ges kis összegért. szállítások árjegy-

holder

l lett nagystilü nye főlemelkedé- ne Nemirovszky többi évek legna- könyveinek 136 lejt, 204 lejt. LET könyvosztá- n.

o!

arak!

kat

Hatalmas klinikát építenek a jeruzsálemi héber egyetem mellé

Dr Magnes rektor beszéde az amerikai zsidó orvosok bankettjén

Newyork, március 31. A jeruzsálemi héber egyetem rektorának, dr. I. L. Magnesnak tiszteletére, aki most az Egyesült Államokban folytat propagandát az egyetem érdekében, az amerikai orvosok bankettjét rendezték.

Dr. Magnes a banketten előadta, hogy Jeruzsálemben hatalmas kórház felépítését tervezik, amelyet az egyetemhez csatolnak. A kórház felöleli az összes osztályokat és olyan felszereléssel lesz, mint bármely európai egyetemi klinikának. A terv végrehajtásához azonban egy olyan alapra van szükség, amelyet 100.000 dollárban állapítottak meg.

Ebből az alpból fedeznék a következő öt éven át a szükséges kiadásokat. A rektor közölte továbbá, hogy Amerika zsidó orvosainak bizottsága példás munkásságot fejtett ki a jeruzsálemi héber egyetem érdekében és nem kevesebb, mint 350.000 dollárt gyűjtött az egyetem orvosi és közegészségügyi intézményei javára. Ebből az összegből azonban olyan nagyarányú úépítkezés, mint amilyent tervbe vettek, nem telik. Ujabb jelentős összegekre van szükség, hogy az egyetem intézményei minden tekintetben megfeleljenek a modern tudományok mai igényeinek.

Wirth dr. német belügyminiszter berlini nagy beszéde rádióban

A szélsőséges pártok terrorcselekményei és a politikai gyilkosságok ellen beszélt a belügyminiszter

Berlin, március 30. Wirth dr. birodalmi belügyminiszter tegnap este a berlini rádióban háromnegyed óras előadást tartott a politikai gyilkosságok és terrorcselekmények elleni hathatósabb védelmet célzó birodalmi elnöki sürgősségi rendeletről. A belügyminiszter hangsúlyozta, hogy a sürgősségi rendelet a legális politikai akciókat nem érinti és nem azért készült, hogy akadályozzák a Stahelmannnek a porosz tartománygyűlés feloszlását követelő népszavazását. A szélsőséges pártok az utóbbi hónapokban az egyházakat sértő és az államot

veszélyeztető akciókat kezdeményeztek, összetűzéseik során más alattvalók személyi biztonságát kockára tették és szabadtéri gyűléseiken és felvonulásaik alkalmával a végrehajtó-hatalom exponensével szemben durva hangot ütöttek meg. A birodalmi belügyminiszter előadását gramofonra vették fel és egy óra múlva a kész lemezeket a berlini rádióból a többi összes német rádióállomás hallgatói részére közvetítették, hogy ezek a rádióhallgatók is hallhassák a birodalmi belügyminiszter fejtegetéseit.

Oroszországban csődöt mondott a zsidó vallásellenes propaganda

Vándorpropagandistákat küldenek a vallásellenes szövetségek a vidékre. Összeomlott a circumciziós vád

Berlin, március 31. Moszkvából érkezett jelentések szerint a kommunisták, akik a Radunski esetet ki akarták aknázni vallásellenes propagandára, komoly vereséget szenvedtek.

Juszticmord

Radunski esetét az Uj Kelet annakidején rövidesen ismertette. Március elején Josef Radunski tanítót, aki a móheli funkciókat is ellátta, a minski szovjethatóságok letartóztatták. Az volt ellene a vád, hogy egy Csertók nevű zsidó munkás gyermekén apja akarata ellenére „a körülményes barbár ritusát” hajtotta végre. A gyermek később meghalt. Radunski elleneségei ráfogták, hogy a halált a circumcizió alkalmával szerzett fertőzést idézte elő.

Az ügy most került bíróság elé. Josef Radunski bátran és önértékesen védekezett. Tanukkal igazolta, hogy tapasztalt régi móheli és az állítás, hogy instrumentumai rozsdásak lettek volna, nem felel meg a valóságnak. Bizonyítékokkal szolgált, hogy instrumentumai fertőtlenítve voltak, operáció előtt kezeit dezinficiálta és minden sebészi és orvosi óvatossági rendszabályt elkövetett. A szükséges orvosszereket pedig a szovjet-gyógyszertárból szerezte be. Dr. Churgin minszki orvos a vádlott minden állítását helyeselt és Radunski szakérettségét nagyon megdicsérte.

Kihallgatták az elhunyt gyermek anyját is, aki szintén kedvezően vallott. A gyermek apja, Salom Csertók 23 éves építőmunkás tiltakozott a vád ama állítása ellen, hogy a circumciziót nem kívánta volna. A gyermek körülményes ellen sem miféle kifogást nem emelt és feleségére bízta, hogy akarja-e, vagy sem végrehajtatni a zsidó szertartás a csecsemőn.

Pászka rozslisztblől

A tanuvalomások alapján minden valószínűség szerint Radunskit fel fogják menteni. Ez súlyos csapást jelent arra a vallásellenes propagandára, amelyet egyes zsidó kommunisták indítottak be peszach előtt.

Hogy mennyire nincs foganatja a peszachi vallás-ellenes kampánynak, bizonyítja az az ény, hogy a zsidók tömegesen keresik fel a pászkasütődéket és évek óta nem tapasztalt mennyiségben rendelik meg a pászkat. Minthogy buza-

liszt nem áll megfelelő mennyiségben rendelkezésre, a brianski rabbi elhatározta, hogy megengedi a pászkanak a rozslisztblől való készítését. A rabbi rendelkezése nagy örömet keltett a zsidó tömegek soraiban, akik most biztosítva vannak afelől, hogy nem kell peszachkor vallásilag tilos kovászos kenyeret ennie. Moszkva, március 31. A zsidó kommunisták, tekintettel arra a nagy vallási megmozdulásra, amit a zsidó tömegek a mostani peszach előtt tanúsítanak, hatalmas ellenakcióba fogtak. Fehéroroszországban és Ukrajnában, minden olyan városban, ahol száznál több zsidó lakik, propagandistát küldöttek az „Apikoiresim” szövetség megbízásából, azzal a feladattal, hogy a zsidó munkásokat és kézműveseket szervezzék meg a vallásellenes „munkára”. Eddig csak annyit tudtak elérni, hogy néhány zsidó kollektív vállalkozás bevette címébe az „Apikoires” szót. Bukharinban egy zsidó kollektív ezt a nevet adta magának: Apikoires bőségszaruja”. Klinitz területén egy szövetséget működtik, amelynek neve Antireligion. Északkaukázusban egy Pawlawka nevű zsidó falu felvette ezt a nevet: „Apikoires”. Egyéb „vivmányról” a vallásellenes szövetség nem tud beszámolni.

Minden kérdésre feleletet ad a

A GENIUS KIS LEXIKONA (1931)
Teljes idegen szavak szótára, sport, filozófia, jog, közgazdaság, technika, stb minden szaváról felvilágosít
40.000 cikk, 800 kép, 64 műmelléklet
mert az eddigi 560 lejes bolti ár helyett

ára füzve 200 lej, kötve 240— lej

KAPHATO AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

DERMATA

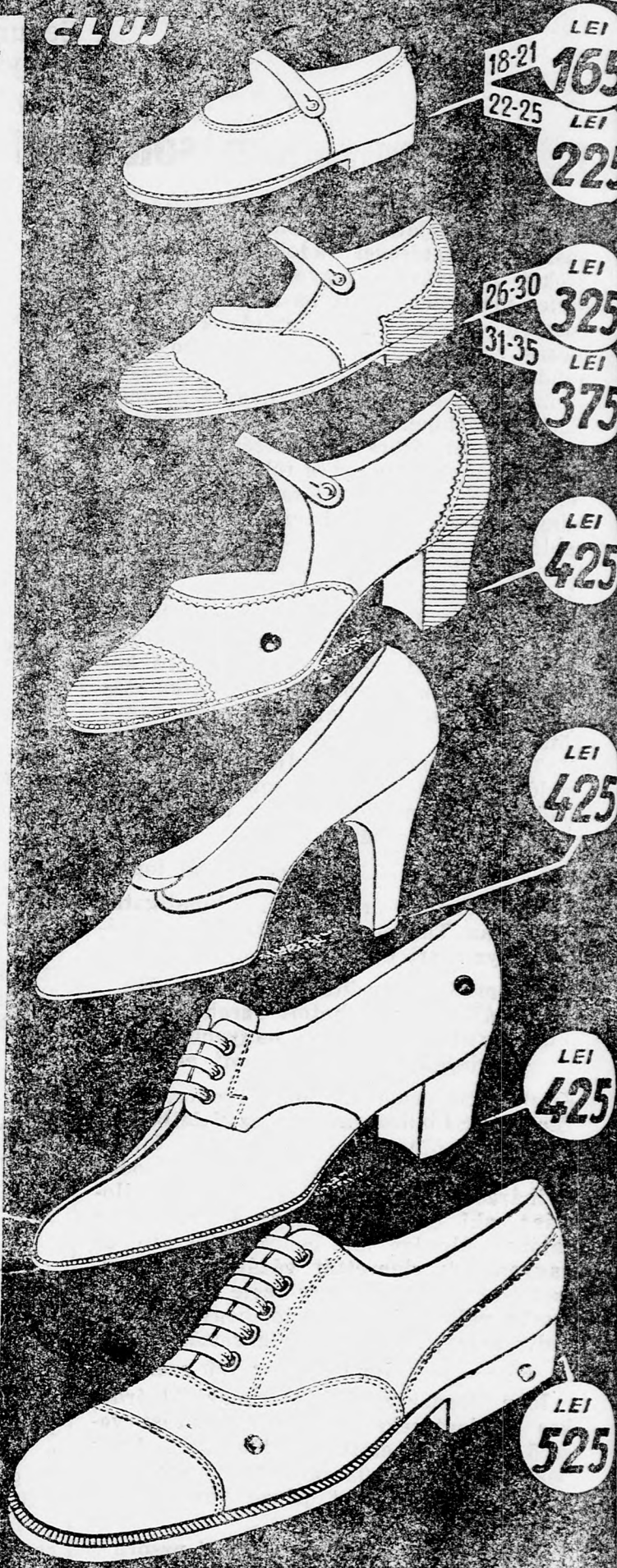
Tavaszi divat

Nálunk olcsó, jó és izléses cipőt vásárol

Garantált minőség

Talpba vésett árak. A lerakatok utánvétellel is szállítanak

KAPHATÓ:
CLUJ
FARKAS
CAL.REG.FERDINAND
HELLER
PIATA UNIRII
HOFFMANN
CAL.REG.FERDINAND

Sepsziszentgyörgyön is fekete-szesz csalást leplezték le

Sf. Gheorghe-Sepsziszentgyörgy, március 31. (Az Uj Kelet tudósítójától). Sepsziszentgyörgyön a véletlen újabb szeszadó titkoslásra vezetett a hatóságok. A Sepsziszentgyörgyön levő gróf Mikes Kelemen-féle mezőgazdasági szeszgyárat egy konzorcium bérelte, amelynek tagjai Salamon Mária nevű szemesújvári eredetű asszony, ennek öccse, Salomon Lajos és Mayer Ignác voltak. Salamon Mária és Mayer Ignác szerű razzia alkalmával két akatáskát találtak, melyben plombaprést találtak. Ennek a présnek a segítségével készítették el a plombákat, amelyekre a fekete-szeszgyártásnál volt szükség.

re emelte fel a felajánlott összeget. A vizsgálat most megindult annak megállapítására, hogy más városokból kikélt lettek a sepsziszentgyörgyi fekete-szeszeszek összeköttetésben.

Cluj-Kolozsvár, március 31. A Kolozsváron letartóztatott fekete-szesz inspektorok ügyében ma délelőtt leirat érkezett, amelyben a pénzügy- és földművelésügyi minisztériumok felvilágosításokat kérnek a vizsgálóbírótól arra vonatkozólag, hogy milyen okok miatt foganatosította a vizsgálóbíró a letartóztatást. Dr. Dunca Gerő vizsgálóbíró és Filipescu vezetőügyész már fel is terjesztették a választ a miniszteriumhoz.

Tanasescu és Stanemir letartóztatása egyébként óriási hullámokat vert fel Bukarestben. Tanasescu letartóztatásának tulajdonítják azt is, hogy Teianu pénzügyi alminiszter lemondott. A fekete-szesz panamának egyre szélesbedő és az ország minden részére kiterjedő vizsgálatát egyéb ként még a közeljövőben újabb szenzációs letartóztatásokat eredményezhet.

Modern borotválkozás szappan, víz, ecset és dörzsölés nélkül két perc alatt lehetséges a világhírű CITOMOLL krémmel. Ezer előnye van (és semmi hátránya!) a szappan szemben. Használata valóságos jótétemény a bőrnek. Egy próbatubus 6 lej.
Óvakodjunk az utánzatoktól!

Uj Kelet
bánsági
Főszervező
Felelős szerkesztő
Bukarest
Hátszeglő
Bükkeink után
megjelölés

Hideg id
örögországi doh
Jentik: Görög
dátlanul hideg
károkat okoz
Főnösen a doh
nem teljesen t

Mikor a
reumája van.
nini, a világhí
küldött a bécs
nak, melyben
ban reumatiku
zélése miatt n
hangversenyét
tűzött időpon
versenyeket a
össze halaszál

Korunk
László és Gaál
megjelenő Kor
kottánál is gaz
lent meg. A r
és tanulmányo
ket emeljük ki
mus és terga
hitleri emélet.
vészet. Silberm
jelentés. Gaál
ségi. Haraszti
tikus" fascizm
dalmi részben
Ervia, Babos
irtak. A Kult
szólás és Po
huazonót kis
elvasó napjain
irodalmi és m
gely Sándor,
Gusztáv, Bolv
Háy Gyula, F
Anna, Bene A
tollából. A K
évre 860, fél
Fei. Mutatván
Korunk kiad
Str. Regala 10

Zsidók a
nagy zsidó tör
teni az „Építő
tak ucca 7), m
kőm és szomba
fél 5 és fél 5 ó

A feleség
bírásgát előtt.
tartományi es
Urbán Ferdina
mazott alezred
nek tárgyalásá
észen agyonlöt
annak ellenére
fiuk volt, 1927
a válas után s
vel, sőt többsz
vissza hozza.
fistal festőmű
miatt több izb
játsozódtak le
kötött. Egy il
kötte agyon az

A rendes
ségnek. Este 2
gelre normális
rosától.

Letartoz
rablógyilkosság
pestriől jelent
gyilkosság ügy
ziano detektive
szálláson letar
cet, akinek
megjegyző az el
lyeket az el
közölték a ren
kötéssel ez el
március 24-én.
jám egy vonat
Steinherccel, a

Kina nag
bonát Ausztrá
A Chicago Tri
Newyorki táv
Fama Board
szekit az eddi
val, mert ez n
viamipegi tözs
leir, hogy Kint
sárolt ausztrál

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Hideg időjárás tönkretette a görögországi dohánytermést. Athénből jelentik: Görögországban pár nap óta példátlanul hideg idő van. A fagyok óriási károkat okoznak a mezőgazdaságnak, különösen a dohánytermést tették majdnem teljesen tönkre.

— Mikor a világhírű karmesternek reménye van. Bécsből jelentik: Toscanini, a világhírű karmester értesítést küldött a bécsi filharmonikus társaságnak, melyben közölte, hogy jobb karjában reumatikus fájdalmak vannak s kezelése miatt május 5. - s 10-re kitűzött hangversenyét nem tarthatja meg a kitűzött időpontokban. Kéri, hogy a hangversenyeket a hónap végére, esetleg észre halasszák el.

— Korunk áprilisi száma. A Dienes László és Gaál Gábor szerkesztésében megjelenő Korunk áprilisi száma a szokottnál is gazdagabb tartalommal jelent meg. A nagyobb terjedelmű cikkeket és tanulmányok rovatából a következőket emeljük ki: Sándor Pál: Kapitalizmus és tervgazdaság. Hort Dezső: A hitleri emélet. Hevesy Iván: Az új művészet. Silbermann Jenő: A modern lélektanok. Gaál Gábor: A lebegő értelmiségi. Haraszti Sándor: A „demokratikus” faszizmus. Stb. Stb. A Szépirodalmi részben Szilágyi András, Sinkó Ervin, Babos Antal és Henry Barbusse írtak. A Kulturkrönika. Szemle. Hozzájárulás és Folyóiratsemlé rovatokban hozzászólásokat kisebb tanulmányt vesz az olvasó napjaink legfontosabb szociális, irodalmi és művészeti tüneményeiről: Gerzely Sándor, Medve Miklós, Szacsavay Gusztáv, Bolvyay Zoltán, Bálint András, Hay Gyula, Fábry Zoltán, Szentgyörgyi Anna, Bene Ákos, Antal János stb. stb. tollából. A Korunk előfizetési ára egész évre 860, félévre 460, negyedévre 250 felf. Mutatványszámot ingyen küld a Korunk kiadóhivatala Cluj-Kolozsvár, Str. Regala 16.

— Zsidók a Galuthban című megrázó, nagy zsidó történelmi filmet fogja vetíteni az „Építőmunkás Otthon-mozgó” (Pataki uca 7), mely film szerdán, csütörtökön és szombaton 6—9 óráig, vasárnap fél 5 és fél 5 órai kezdettel lesz műsoron.

— A feleséggyilkos bécsi alezredes a bíróság előtt. Bécsből jelentik: A bécsi tartományi esküdtszék ma kezdi meg Urbán Ferdinand ötvenegy éves nyugalmazott alezredes gyilkossági bűnperének tárgyalását. Az alezredes mult év őszén agyonlőtte volt feleségét, akitől annak ellenére, hogy már két felnőtt fiuk volt, 1927-ben vált el. Az alezredes a válás után sem szakított volt feleségével, sőt többször arra kérte, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony azonban egy fiatal festőművészbe lett szerelmes, ami miatt több ízben féltékenységi jelenetek játszódtak le Urbán és elvált felesége között. Egy ilyen összetűzés alkalmával lökte agyon az alezredes az asszonyt.

— A rendes bélműködés alapja az egészségnek. Este 2—3 szem Artin dragée reggelre normális ürülést biztosít. Kérje orvosától.

— Letartóztatták a ceglédi vasuti rablógyilkosság gyonusítottját. Budapestről jelentik: A ceglédi vasuti rablógyilkosság ügyében Budapesten a razziázó detektívek egy István-uti tömegszálláson letartóztatták Kovács Ferencet, akinek személyleírása feltűnően megegyező azokkal az adatokkal, amelyek az elmenekült rablógyilkosról, közölték a rendőrséggel. A fiatal ember kezekkel ezelt Keckeméten járt s március 24-én, a gyilkos merénylet napján egy vonaton utazott Lajosmizséről Steinerherczel, a rablás áldozatával.

— Kína nagy tételekben vásárolt gabonát Ausztráliában. Párizsból jelentik: A Chicago Tribune európai kiadásának newyorki távirata szerint a Federal Farm Board az új gabonakampányban szakít az eddigi árstabilizációs politikával, mert ez nem vált be. A csikágói és washingtoni tőzsdékre tegnap érkezett a hír, hogy Kína nagyobb tételekben vásárolt ausztráliai gabonát.

„Az amerikai zsidóság keleteurópai segélyakciója az emberi szolidaritás legszébb megnyilatkozása”

A lengyel miniszterelnök nyilatkozata a Joint munkásságáról

Varsó, március 31. A lengyel miniszterelnökség sajtófőnöke Jakob Landaunak, a Zsidó Távirati Iroda igazgatójának a következő tartalmu levelet küldte: Valery Slavek ur a minisztertanács elnökének nevében van szerencsém önnek a miniszterelnök ur következő nyilatkozatát közvetíteni.

„A krízis elleni küzdelem és a válság következményeinek enyhítése az egész világon nemcsak a kormányok feladata, hanem kell hogy célja legyen az egész közéletnek. A lengyel kormány, amely ezt

a munkát két teljes éve határozottsággal in tézi, minden ilyen irányú pozitív társadalmi iniciatívát a legmelegebben üdvözöl.

Az európai zsidó lakosság érdekében beindított segélyakció, amelyet az Egyesült Államok zsidói hajtának végre és amely legláthatóbban a Joint Distribution Committee munkásságában jut kifejezésre, nagyon jól ismerem és nagy tisztelettel viseltem irányában. Ez a munkásság nem csak példája a pozitív társadalmi iniciatívának, hanem szép kifejezése a humanitásnak és emberi szolidaritásnak.”

— Ujra bizalmat szavaztak a francia kormányának. Párizsból jelentik: A kamara éjszakai ülésén a polgári és katonai nyugdíjak egyenlősítésének kérdésénél nehézségek merültek fel. A kormány ellenzi az egyenlősítést és ezért felvetette a bizalmi kérdést. Az éjszaka három órakor elrendelt szavazás során a többség a kormány álláspontját honorálta és 318 szavazattal 247 ellenében bizalmat szavazott a kormányának.

— Gandhi júniusban Londonba utazik. Londonból jelentik: Az Evening News szerint Gandhi Karakiban kifejezte készségét abban az irányban, hogy júniusban Londonba utazzék az új indiai alkotmányozó konferenciára. Ezzel egyidejűleg Allahbadban újabb zavargások voltak, ezuttal egy halottal és hat életveszélyes sebesüléssel. A megerősített karhatalom emberfeletti erőfeszítéseket tesz a rend fenntartása érdekében.

— Porrégett a párizsi Carnot-telefonközpont. Párizsból jelentik: A francia főváros nyugati részében következmenyeiben egyelőre beláthatatlan tűzkatasztrófa történt. Vasárnap váratlanul kigyulladt a Carnot-telefonközpont, amely 18.000 párizsi telefonelőfizető számára adott kapcsolást. A tűzoltókat azonnal értesítették a hatalmas tűzvészről, amire azonban a gőzfecskendők megérkeztek, már az egész épülete elborították a lángok. A tűz okát a hatóságok a következőkben látják: A Carnot-telefonközpontot most építik át, két új emeletet húztak a régiék fölé. Az építkezés miatt az egész épületet az állványok s gerendák erdejé vette körül s ismeretlen okból a gerendázat fogott tüzet s gyújtotta fel magát a telefonközpontot. A súlyos katasztrófáról eddig hiányoznak a közelebbi jelentések s csak az bizonyos, hogy a Carnot-központ 18.000 előfizetője beláthatatlan időközön kikapcsolódott a francia főváros telefonforgalmából. A telefonközpont égése miatt a tűzoltóság és a rendőrség a szomszédos házak lakóit még a mentési munkálatok megkezdésekor kilakoltatta.

— Népszerű tudományos előadás. A Kautsky-kör tudományos előadásorozatában április 1-én, szerdán este 8 órai kezdettel, az Építőmunkások Otthonában dr. Brunner M.: „A lélekelemzés problémái” címen tart előadást. Tekintettel arra, hogy ez a probléma az egész világon a közérdeklődés és a leghévesebb viták középpontjában áll, az előadás iránt úgy az intellektuális, mint a munkásság körében óriási érdeklődés nyilvánul meg. A Kautsky-kör mindenkit szívesen lát. Belépés teljesen díjtalan.

— Egy héttel elhalasztották a népszövetségi tanács ülését. Genfből jelentik: A népszövetségi tanács ülését egy héttel elhalasztották. A tanács az ülésüket május 18-án kezdi meg. 15-re tűzték ki az Európa-bizottság ülésezésének kezdetét. A népszövetségi főtűkarság több oldalról történt intervencióra pótlólag felveszi a tanácsülés napirendjére a német-osztrák vámegyezmény kérdését is.

— Még mindig nincs egyezség a szén kérdésében. Bukarestből jelentik: A vasuti szénbeszerzés kérdése még mindig nem jutott nyugvópontra. A hetek óta folyó tárgyalások eredménye mindössze annyi, hogy a nagy és kis szénbányák vezetői elvi határozatot hoztak, amely szerint a vasutnak csak a nagy szénvállalatok fognak szénét szállítani, míg a kisebb bányák kvótájukért bizonyos kártalanítást kapnak, ami azt jelenti, hogy a kisebb bányák nem fognak a vasutnak szénét bányászni. Amint ismeretes, a vasut 13 százalékkal le akarta szállítani a szén árát. Az erre vonatkozó tárgyalások folyamán a bányatársaságok hajlandóknak mutatkoztak arra, hogy a szén árát leszállítsák, azonban mindössze hat százalékban állapították meg a redukción. A tárgyalások nap-nap után folynak, azonban sem a vasuttal, sem pedig a kártalanítás kérdésében a kisvállalatok kal nem tudtak egyezséget létrehozni a bányatársaságok.

N A P R Ó L - N A P R A

Eckener dr. befejezte amerikai tárgyalásait és az Európa luxusgőzös feldezletén visszaindult Németországba. Elutazása előtt Eckener az újságírók nak kijelentette, hogy tárgyalásai eredményteljesen jártak. 1933 tavaszán egyelőre két léghajóval megkezdik a rendszeres menetrendszerű léghajójáratakat Amerika és Európa között. Amerikából Európába az utazás két napot, ellentétes irányban két és fél napot fog az ut igénybevenni. Eckener közölte még a sajtó munkatársaival, hogy a rendszeres járatok megindítása után újabb léghajóépítésekhez kezdenek, úgy hogy hetenként kétszer indíthatassanak később léghajókat úgy Európából, mint Amerikából. Európába visszatérve Eckener dr. Franciaországban kezd abban az irányban tárgyalásokat, hogy az óceánjáró léghajók számára engedjék meg közbeeső légi kikötő építését.

A Carnegie-alapítvány Sir Erik Drumond népszövetségi főtűkárának adomá nyozta a holland Veterle-békediját. A főtűkár a 25 ezer holland forintos di-

jat étutaltatta a Népszövetségi Ligák Nemzetközi Egyesületének Brüsszelbe, hogy az Unió saját céljaira használja fel az összeget.

A lapok kairói táviratai szerint közelebből az egyiptomi mecsetek tornyaiból el fognak tűnni a műezsinek, akiket hangszórók utján fognak helyettesíteni.

Lisabon közelében autóösszeütközésnél hat külföldi életét veszítette. Kettő közülük görög, egy olasz s három marokkói francia volt. A katasztrófának nincs egy életben maradtja sem s így csak sejtik, hogy a gépkocsik meg nem engedett nagy gyorsasága volt a katasztrófa előidézője.

A Havas távirati iroda athéni jelentése szerint a Nyugaton a helyzet változatlan című film bemutatója alkalmával a közönség köréből számos könyvfasztó gázokat tartalmazó bombát dobtak a nézőtérre el, úgy, hogy az előadást félbe kellett szakítani. A rendőrség több letartóztatást eszközölt. A filmet később is állandó incidensek közben vetítették.

RADIO MUSOR

IDŐ: KÖZÉPEUROPAI
CSÜTÖRTÖK, ÁPRILIS 2

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Időjárás, hírek, grammfón. 16: Zenekar. 17: Hírek. 18: Rádiószabadegyetem. 19: Grammfón. 19.30: Angol lecke. 20: Tiron Silvia dalestje. 20.30: Szimfónikus hangv. 21: Felolvasás. 21.15: Hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. 12.05: Hangverseny. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.45: Hírek. 4: Rádiószabadegyetem. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5.10: A földművelésügyi minisztérium előadása. 5.45: Cigányzene. 6.30: Angol nyelvtanítás. 7. Husvét Rómában. 7.25: Wagner: Istenek alkonya. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

Bécs. 20.30: Verdi: Requiem gramofonon.

Berlin. 19.15: Fuvószenekar. Breslau. 21: Filharmonikus hangv. Hamburg. 21.10: Népdalok. Lőpese. 21.10: A nő mint zeneszerző. Mühlacker. 21.45: Orgona. Varsó. 19.25: Grammfón. 20.15: Filharm. hangv.

Poznan. 20.30: Énekar. Kattovitz. 20.15: Egyházi zene. Milánó. 20.55: Opera.

Róma. 20.30: Hangverseny. Prága. 20.40: Beethoven: Krisztus az olajfák hegyén c. oratórium.

Pozsony. 19.45: Bizet: Római szvit. Kassas. 19.05: Rádiózenekar. 20: Hegedűhangverseny.

Belgrád. 22.50: Rádiózenekar. Toulouse. 22.45: Dalok. 24: Orosz dalok. 24.30: Harmonikázás.

Stockholm. 19.50: Népszerű hangv. Oslo. 20: Vonósnégyes.

Szerda, április 1.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek. Grammfón. 16: Zenekar. 17: Felolvasás. 17.15: Rádiózenekar. 19: Dalest. 19.30: Francia lecke. 20: Cselló. Handel, Bach. Goenz. 20.30: Felolvasás. 20.45: Hárfahangv. 21.15: Hegedűszóló. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Grammfónhangv. Operáriák és műdalok. 9.30: Hírek. 12.05: Hangv. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 3.30: Morse tanfolyam. 4: Novellák. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: A Misszió Társulat előadása. 5.45: Költmények. 6: Orgona hangverseny. 7.10: Rádió amatőrposta. 8: Műsoros est. 10: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. Majd: Zongorahangv.

Bécs. 20.10: A zeneautomata szalónban. Tréfás beállítás hangv. darabokból, népszerű dalokból és alpesi énekekből.

Berlin. 23.30: Mozart hangv.

Breslau. 21.20: Szórakoztató zene.

Frankfurt. 18.45: Csellóhangv.

Lipce. 20.10: Szimfónikus hangv.

Varsó. 22.15: Hangv.

Poznan. 21.30: Kallivoda Olga dalestje.

Milánó. 21.10: Suppé operett.

Róma. 21: Opera.

Prága. Filharmonikus hangverseny.

Csajkovszkij: V. szimfónia. Rimszkij-Korsakov: Seherzada. Borodin: Igor herceg.

Oslo. 20.30: Rádiózenekar. Schumann és Smetana szimf.

A Zsidónő

Szakácskönyve

1000-nél több kitűnő recept. A közel 400 oldalas, szép kiállítású vásonkötéses könyv

ÁRA: 300 LEI

K a p h a t ó a z

UJ KELET könyvosztályában

1931 április 1

TA

18-21 LEI 165

22-25 LEI 225

26-30 LEI 325

31-35 LEI 375

LEI 425

LEI 425

LEI 425

LEI 525

ekete-le

ott összeget. A annak megállapításokból kikkel l-nyi feketeszese-

31. A Kolozsvázesz inspektorok érkezett, amely művelésügyi miásokat kérnek a atkozólag, hogy tosította a vizs-Dr. Dunca Gerő vezetőügyész választ a minisz

letartóztatása kat vert fel Bu-letartóztatásának y Teianu pénz-t. A feketeszese-dó és az ország vizsgálata egyéb újabb szenzációszvezhet.

ozás szappan, í két perc alatt krémrel. Ezer előnye al szemben. Haszná-Egy próbatubus 6 lejzatoktól!

KÖZGAZDASÁG

A kormány tanácsadó szervezet létesített a kézműipari kérdések megoldására

Hat ipartestületi elnök vesz részt az informáló-bizottságban

Cluj-Kolozsvár, március 31. Megirtuk, hogy a kolozsvári ipartestület köréből országos mozgalom indult ki a végveszedelem előtt álló kézműipar érdekeinek megvédése érdekében. Az akció keretében az erdélyi kézműiparosok az ipartörvény egy ségesítését és a mai kívánalmaknak megfelelő módosítását, a kézműipar minden ágának képzéséhez kötését s végül parlamenti képviselőket követeltek maguknak. Úgy látszik, hogy ettől az akciótól függetlenül a kormány is ráeszmélt arra, hogy a kézműiparosok munkátlan tömegei nem csak a közrendet fenyegetik, de nemzetgazdasági szempontból is mérhetetlen kárt jelentenek és ezért a saját kezdeményezéséből olyan szerv megteremtését határozta el, amely a jövőben tanácsadói fog szolgálni a kormányt mindama kérdésekben, melyek a kézműiparral vannak kapcsolatban.

A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy a kereskedelmi és iparügyi miniszter a kolozsvári, aradi, nagyvárad, brassyói, szebeni és temesvári ipartestületek elnökeiből Viciu nagyenyedi inspektor generál elnöke alatt tanácsadó szervezet létesített, amely évenként fekváltva más és más városban tanácskozási gyűlésekre összehívja a kézműipar legsürgősebb problémáit, javaslatokat tesz a kormányra, ellátja mindama felvilágosításokkal, melyeket ez a szerv az ipartestületek érdekében célszerűnek tart. Ezekben a tanácskozáson az ipartestületi jegyzőknek konzultatív jogaik lesznek. Részt vehetnek a tanácskozáson, javaslatokat tehetnek, de nem szavazhatnak.

A törvény szerint ezeket az informáló értekezleteket évenként nemcsak egyszer lehet megtartani. Ha négy tag vagy az elnök szükségesnek látja, úgy soronkívül értekezletre hívhatja össze a bizottságot és ez az értekezlet nemcsak azokban a városokban folyhat le, amelynek ipartestületi elnöke tagja a bizottságnak, hanem más ipartestület székhelyén is és ebben az esetben a tanácskozáson szavazati joggal részt vehet a helyi ipartestület elnöke is.

Előléptetések az Erdélyi Bank és Takarékpénztárnál. Az Erdélyi Bank igazgatósága f. hó 29-én tartotta igazgatósági ülését Hargitay Bertalan vezérigazgató előterjesztésére a központban Petrean János aligazgatót igazgatónak nevezte ki; Gál Ernő és Szabó Márton cégjegyzők első aláírási jogosultsággal primprocuristáká léptek elő; Krejesi Gyula, Podhradsky Dezső és Zsakó Zoltán kereskedelmi meghatalmazott minőségben cégjegyzésre nyertek felhatalmazást. Az aradi fiók főnöke Moskovist József lett, ki ezen fiókintézetet már f. év január 1. óta vezeti. A brassyói fióknál Muntean József kapott kereskedelmi meghatalmazotti címet. Az oradeai fióknál Stern Andor lett kereskedelmi meghatalmazott. A tárgumuresi fióknál Keresztesy Sándor ugyancsak kereskedelmi meghatalmazottá nevezett ki.

Színház-Mozi

Roman Opera műsora

Szerda, ápr. 1: A teremtés. (Haydn oratórium.)
Péntek, ápr. 3: Macbeth. (Próza előadás.)
Vasárnap, ápr. 5 (este): Rigoletto.
Hétfő, ápr. 6 (délután): A trubadur.
Szerda, ápr. 8: Fidelio.
Péntek, ápr. 9: Szünet.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJANAK KÖZLEMÉNYEI

A nőtlen férj. Csütörtök este lesz a bemutatója a szezon legkiemelkedőbb operett újdonságának, A nőtlen férjnek. Vadnay László írta az újdonság szövegkönyvét s olyan briliáns munkát alkotott, amely a legkitűnőbb francia boházatokkal is felveszi a versenyt. Sikamlós, könnyed librettó A nőtlen férj szövege, minden mondata élcs és ötlet. Márkus Alfréd muzsikája sem marad a szöveg mögött, izigvérig modern, elegáns, könnyed zene, amely első hallásra dudolni fog a közönség. A háromfelvonásos operettnek két nyílt változása is van a második felvonásban, amely így a revüszereget egyesíti a nagy operettek szerkezetével. Ihász Aladár rendezte a darabot nagy gondal, a zenét rész Stefánidesz József tanította be. A főszerepeket Karácsonyi, Kertész, Miklóssy, Nádor, Tompa, Ihász, Leóvey, Selmezy, Nyerges stb. alakítják. A színház egyelőre négy estére tűzte ki A nőtlen férjet.

A család esze. Ma este másodsor adják A család esze című telivér angol boházatot, amely a premieren döntő sikert aratott.

Dolores del Rio grandiózus filmje. A vörös táncosnő ma utoljára fut a Magyar Színház Mozgóban. Aki még nem látta ezt a páratlanul izgalmas, érdekesítő képet, ma még megnézheti. Dolores de Rióknak Charles Farrel a partnere.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Szerda: A család esze. (Újdonság másodsor. 37. A. bérlet. Ssz. 235.)
Csütörtök: A nőtlen férj. (Operettújdonság előszór. Karácsonyi, Kertész, Nádor, Tompa, Ihász fellépésével. 36. Premierbérlet. Ssz. 236.)
Péntek: Nagypénteki szünet.
Szombat: A nőtlen férj. (Újdonság másodsor. 37. B. bérlet. Ssz. 237.)
Vasárnap d. u. 3: Leányvásár. (Új betanulásban, 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozihelyárakkal. Ssz. 238.)
Vasárnap este 9: A nőtlen férj. (Újdonság harmadsor, bérletiszünetben, rendes helyárakkal. Ssz. 239.)
Hétfő d. u. 3: A bajadér. (Új betanulásban, 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozi-helyárakkal. Ssz. 240.)
Hétfő este 9: A kis gróf. (Új szereposztásban, új betanulásban. Bérletiszünetben, rendes helyárakkal. Ssz. 241.)
Kedd: A nőtlen férj. (Újdonság negyedsor. 38. A. bérlet. Ssz. 242.)
Szerda: Az elcsesélt ember. (Újdonság, 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozi-helyárakkal. Ssz. 243.)

Apro hirdetések

A Schwartz vegetrius étteremben jó husvéti koszt kapható. Reggel és este bivalyitejes pászkás kávé. Regele Ferdinánd (Wesselényi u.) 10.

Egy üres szobát keresek május 1-re. Cim a kiadóban.

Egy világos hálószoba és egy konyhaberendezés eladó. Cim a kiadóban.

Kerthelyiséget keresünk a város belső területén klubcélokra. Ajánlatok bérösszeg megjelölésével az Uj Kelet kiadó-hivatalába „Klubkert” jelige alatt kértnek.

Kaffe sel peszach a Royal kávéházban egy külön teremben kapható.

„BIZALOM” Hitelegyesület Részvénytársaság, Cluj

MEGHÍVÓ

A „Bizalom” Hitelegyesület R. T. Cluj, 1931 április hó 19-én délelőtt 11 órakor saját helyiségében, strada Memorandului (volt Unió ucca) 4 szám alatt tartja

I. évi rendes közgyűlését

amelyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1930. üzletéről.
2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. Az 1930. évi mérleg és veszteség-nyereség számla jóváhagyása és a tiszta nyereség felosztása.
4. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelőbizottság részére.
5. Egy igazgatósági tag választása.
6. A felügyelőbizottság megválasztása.
7. Esetleges indítványok.

Azok a részvényesek, akik a közgyűlésen szavazati jogukat gyakorolni kívánják kötelesek részvényeiket legkésőbb 1931 április 16-ig a részvénytársaság irodájában bejelenteni.

AKTIVÁK

Mérlegszámla 1930 december 31-én

Az igazgatóság

PASSIVÁK

1. Készpénz és rendelkezési alapok	135.288	1. Részvénytőke	1,000.000
2. Adósok	5,511.449	2. Hitelezők	4,542.069
3. Alapítási költségek	47.780	3. Kétes követelések	147.091
		4. Nyereség	5.357
	5,694.517		5,694.517

A Z I G A Z G A T O S Á G

Biró Andor s. k., Heller Ferenc s. k., Kupás Sámuel s. k., Salamon Lipót s. k.,

Megvizsgáltuk és rendben találtuk:

A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Löbl Imre s. k., Léb Zsigmond s. k., Grünwald Géza s. k., Leitersdorfer Sándor s. k., Weiszburg Emil s. k.

Régóta izgat tudományok, mely népeket és másoktól megkülönböztette behatás és pszichológus, annak ellenében bizonyos mértékű megőrzés karakterét.

Miben áll ez a lényege? A tudományok antropológiai részét a különböző teóriák keletkezéséről faji sajátosságok, melyek részben az ömlött, mert a fehér emberiség jökrá való felnyos alapot négyi értelemben vagy szemita f... ezek a fogalmak nem nyelvi adó... mondott az az... ponyaalkat szer... és dolichocephal... embereket, ép u... ség és rövidkezi...
Még ha el is... dóságnak vanna... elítő — faji saj... godtan megáll... ezek a külső sa... lyek legjellemző... mi népi egyéni... dónsági nem a... sokkal mélyebb... pszichénk az, ar... dókká tesz s eg... órai beszélgetés... lapíthatja meg... mint a leghossza... likáltabb antrop... kal.

Ennek a zsidó... több karakterv... lan optimizmus... les. A láthatatlan... levő Isten eszmé... optimizmus. A... számára még ne... nap eljövendő, m... ményesség örököz... hajtó fája. És v... luma az optimiz... Jákob-létra. am... nak fel és le s... földön van, de a... magasságáig ér... Ez az optimiz... egész zsidó törté... indító rugója m... nak, minden zsid... az egyént, akár... Ha népi fennmar... táros titkát kutat... he ezen tulajdon... az egyetlen logik... rázatot. Az optin... zás volt az, amely... történelmünk vé... káin, amely újra... ta elhomályosodó... holnapot és amel... csüggedés és e... góra meg újra fe... építő tettek csuc...